

C
1976

5

4

IOSAPHATIDOS

sive de nece

B. IOSAPHAT KUNCEWICZ

*Archiepiscopi Polocensis Ritus Græci, pro UNIONE & Sancta
Sede Apostolica Romana, Vitebsci à Schismaticis casti,*

LIBRI TRES,

Olim Annō M. DC. XX. VIII. à Fre: IOSAPHAT
ISAKOWICZ Ordinis Divi Basilii Magni,

ELUCUBRATI & TYPO MANDATI.

Nunc repetitō prælo,

Illustrissimo Excellentissimo & Reverendissimo Dno Dno,
IOSEPHO Comiti in Bychow, Zaslav, & Dabrowna,

SAPIEHA

DEI & Apostolicæ Sedis Gratiâ Episcopo Diocæsariensi,
Coadjutori cum Successione Episcopatus Vilnensis, Referen-
dario. M. M. D. Litt.

à Provincia Lithvana Ord: Divi Basilii Magni,

Cum facultate Superiorum

DEDICATI.

Typis S. R. M. Conventus Poczajoviensis O. S. Basilii M.
Annō M. DCC. XL. VIII.

W
In 136

In Stemma
ILLUSTRISSIMI ANTISTITIS.

Defendit Patriæ terras SAPIEHANA Sagitta,
Est etiam Divi Martyris ulta necem.
Sic est, defendit, PRÆSUL, semperquē tuetur
Vestra Sagitta Polum, Vestra Sagitta solum.

DEDI-

)(✕)(
DEDICATIO.

LUcem, quam præsens Epicum carmen, retrò jam
lapsò sæculò, è Typographicis biberat umbris, ipsa
temporis vetustate nonnihil obscuratam, iteratò
Sub Faustissimis Tuis Auspiciis recusum typò,
reassumit clariorem. ILLUSTRISSE & EX-
CELLENTISSE DOMINE. Nusquàm enim meliùs, de
invictissimo Illo adusq; divisionem Capitis, Sanctæ Unionis De-
fensore, strenuissimo effrontis Schismatis Domitore, nativo
Martyriòq; sanguine purpurato Rosino, elucubratum à nostrate
Religioso Heroicum carmen, & antehac ILLRMO ANTONIO
SANCTACRUCIO Archiepiscopo Seleucia in Regno Polonia
Nuntio Apostolico nuncupatum, repetito prælo mandari potuit,
quàm sub Tutela assveta præliis & victoriis SAPIEHANÆ
SAGITTÆ, quæ Poëtico huic operi stylum, simulq; mirum
in TE ILLUSTRISSE ANTISTES suppeditat acumen.
Enimverò ceu Pyrrhus annulo, immò veriùs eruditissimo Capite
Tuo, omnes complecteris Musas adeò, ut Epitome quadam sis
omnis eruditionis, planeq; cœlestis Intelligentia. Hinc inso-
lubiles cæteris argumentorum Gordios facillimè resolvit, Altum
Theologici maris aliis profundum, sublimi Tua scrutaris mente;
disertissimi Oris svadâ, plusquàm aureâ Gallicani catenâ ligas
animos

animos, & vel soluta TUI eloquentia, absolutissimam causat Unionem animorum. Quapropter REFERENDARIUS M. D. Litt: sive facundissimus Sarmatici Iovis Mercurius, Regno ferens Oracula, ab universa coleris Republica. Nunquam utpote melius Suprema, sua pandere valet, Majestas, Decreta, quam ore Tuo disertiore Rostris Tullii. Nec mirum sanè est: quandoquidem innata Vobis ILLUSTRISSIMI SAPIEHÆ oris facundia, Qui, à Sapiencia ex Græco SOPHIA, Vestram derivatis Originem. Ast non hoc solum Encomiorum Tuorum objectum est, ILLUSTRISSE ANTIISTES. Ardet in Te clariùsq; sole emicat Pontificus ille animarum zelus, propagandæq; Dei gloriæ assidua cura in hac inclita Diœcesi Vilnensi, cujus oves tanquam Coadjutor, & Pastor Optimus, verbis doces, exemplò moves, interdum errabundas studiosissimè conquiris, & ad ovile CHRISTI, universalemq; reducis Pastorem. Unde hæc Tua circa Diœcesim, quam adjuvandam suscepisti, Apostolica cura, supremis Te decorandum ominatur Tyaris, maximisq; in Republica SAPIEHANO NOMINI propriis augendum Honoribus, quam, magis amplissima NOMINIS SAPIEHANI Majestate decoratur Honor, quam Eandem decorat. Taceo hic ILLUSTRISSE MORUM TUORUM, & quæ Sago in acie Gradiui STRENUISSIMORUM DUCUM, Defensorum, Patrumque Patriæ, quæ Togâ in Senatu Consultissimorum Virorum, Corpus Reipublicæ magnis Consiliis animantium Aboriginum Tuorum, parva Sibi ab universa Polonia, totoq; orbe deprædicanda Encomia; revolvare enim amplissimum GENERATIONIS SAPIEHANÆ librum, computareq; Gloriosissima ILLUSTRISSE

bujus

bujus DOMUS Facinora, æternitatis opus est. Taceo inefabilem illum circa fidem Catholicam ILLRMÆ DOMUS VESTRÆ zelum: quia hunc disertissimè in datis ad ILLRMOS ANTECESSORES TUOS Brevibus, ab URBANO VIII. CLEMENTE XI. aliisq; Summis Pontificibus, longo Laudum contextu Vaticana deprædicant Oracula. Ast Unum LEONEM SAPIEHA Palatinum Vilnensem Magnum Ducem Exercituum M. D. Litt: illum Sarmatici orbis bajulum Atlantem, Sudermanici Leonis necnon Orientalis Gradiui Domitorem, & Livoniæ Vindicem, prona fronte & venerabundo ore innuere liceat. Excubabat hic LEO Magnanimus pro Patria, & quoties irrugit, toties, vel ipso rugitu territi hostes Patriæ, fugam capehebant; nusquam in viscera Regni permisit serpere hostile virus, sed illud extra Regnum adhuc enervabat, ne amantissima officeret Patria. Hinc carpebat in arena Martis victorioso suo coronando Capiti Triumphales Laurus, quæ Ipsi effuso hostium sanguine uberrimè pullulabant, & vel deletis pluries hoste Patriæ, optimam Laudum Suarum posteritati scripsit Panegyrim. Sed Hic fortissimus LEO non minus etiam excubuit pro Cælo, cui licet Ipse heroicis Virtutum actibus vim inferebat, illud tamen, tanquam Fortissimus ac Vigilantissimus pro Divis & Arii excubitor LEO, contra rebellem Schismatis in Superos Gigantomachiam, sæpius tutatus est, ac tunc vel maximè, dum Iustissimam sumpsit nemesis ex crudelissimis Vitebscensibus Parricidis, monstrososq; hoc, quia acephalo, Schismatis partu, qui stimulatus Avernali furore, in innocuo Archiepiscopo CUNCEVICIO, à capite seipam exorsus tyrannidem, Eundem barbaricæ dedit neci, ac ad liquidum da-

unavit

mnavit elementum. Erubuit, enorme hoc scelus Schismatis, astrorum Princeps, suamq; prae rubore absconderat lucem. Expalluit ultra nativum pallorem Duna, ad tam crudele Schismaticorum nefas; solis Vitebsci inquilinis tam grande piaculum non pinxit rubore genas. Fecit tamen, zelô oppressa Innocentia, propagandâq; Sanctae Unionis, impulsus Dux LEO, ut qui non erubescabant iniquè Sancto Antistiti inflictum vulnus, ruberent proprio sanguine; & qui non recognoscebant Visibile in terris Caput, perfida capita amitterent. Nec satès erat SAPIEHANÆ ILLUSTRISSIMI LEONIS Pietati, infontis Antistitis nefandam ulcisci necem, cum praeterea in symbolum Charitatis erga Divinissimum Martyrem IOSAPHAT, argenteam pro deponendis facerrimis Ejus Exuvias affabrè factam donaverit tumbam. Dein, geminatis toties apud URBANUM Summum Pontificem, Serenissimorum Regum Polonia SIGISMUNDI & VLADISLAI auctoritate stipatis institit precibus, ut, gloriosô affectus martyriô Roxolanus Praesul, in Album assereretur Beatorum: vel sic candorem Cordis, quò ferebatur erga IOSAPHATUM, Eidem testaturus. At nec hic adhuc terminum posuit Suae in Caelum Pietati Virtutiq; Magnus DUX LEO: enimverô ditaverat Hic insignibus donariis magnum illud Sanctuarium, Reginae Coeli terrâq; Palatium, Zyrovicensem Basilicam; Clamantq; etiamnum elingues licet lapides, in sumptuosissima Miraculis clara Iconi Czerezensi Basilica, Magnum LEONEM SAPIEHA se liberaliter posuisse, ibidemq; fundatum pro Ordine nostro Monasterium. Alterum verô Rozanense, Czernonense etiam SAPIEHANUM Monasterium, nunc ab ILLUSTRISSIMO MICHAELE SAPIEHA Pa-

latino

latino Podlachie, Ordinis nostri Mecenatè singularissimo, Germano Tuo, gratiosissimè auctum, ad æviternam, Provinciam nostram erga munificentissimam Fundatricem Domum, extimulat gratitudinem. Nec dissimilis etiam in debiliore sexu ILLUSTRISSIMÆ SAPIEHANÆ DOMUS erga cœlitum Cultum viguit Virtus. Duas in humilem paginam libet inducere Heroínas SAPIEHANAS VIRGINES, CATHARINAM scilicet & BARBARAM, quæ Deo dicatæ in Monasterio Vilnensi Ord: D. Basilii M. Sanctimoniales, Augustissimi Nominis splendore, Religiosas umbras fecere Serenissimas. Prima, CATHARINA scilicet, erectô Monasteriô Vilnensi, praeclara Probitatis Suae propagatura radios, Minscum sese transtulit, ibidemq; elevatô à fundamentis Monasteriô, ad Superos evolavit. Altera BARBARA Religioso Nomine BASILISSA, in eodem Monasterio Vilnensi, praeclarum BASILISSÆ nomen, factis adamussim exprimens, vera, Deodicatarum Ordinis Basiliani Virginum, Mater & Magistra, post præcoces, in tenera flore juventæ, monastice Perfectionis fructus, & plura heroicarum Virtutum in munere Abbatissæ specimina, Religiosas umbras in splendores Sanctorum commutavit. At Tu ILLUSTRISSIME & EXCELLENTISSIME ANTISTES, Majorum Tuorum verissima Idea es, immô ipsis Majoribus Tuis Major; Tu vera pietatis Imago, Sanctimonie absolutissimum Exemplar, Unionis cum Sancta Romana Ecclesia Defensor acerrimus, Gemma Praesulum, omniscq; Virtutis apex. Tu deniq; Ordinis nostri Protector singularissimus, Eximiusq; Benefactor: Qui toties propensionem Tuam erga Ordinem nostrum luculentissimè testatus es, clarissimisque

argu-

argumentis Tuam Benevolentiam, amplissimâq; Beneficia, toties nobis comprobasti. Excipe igitur iterato mandatum typo carmen, Ordinis nostri, Professi Fratris Iosaphat Isakowicz, Benignissimâq; illud dignare Vultu. Excipe & universam Provinciam nostram: quæ Tuo affusa calcaneo, per Præsuleas Insulas, ad Primatiales Dignitatē, Cardinalitiâq; Purpuram, Honorariam Tibi precatur Apotheosim. Uipote æternū ILLUSTRISSIMO Fundatorio TUO NOMINI devinctissima

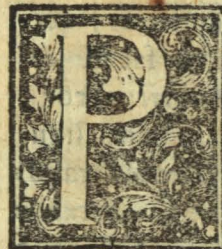
Provincia Tituli SSSmæ Trinitatis
Ordinis Divi Basilii Magni.

PARÆ-

PARÆNESIS
Ad
LECTOREM.

Rōdiit ante decennium in lucem, præclarum omniquē eruditionis genere instructissimum R. P. Henrici Scherer Soc: IESU Geographiæ Politicæ, Augustæ Vindelicorum typis vulgatum Opus, in quo præsentis Libelli luculenta, quanquam plurimū à veritate aliena, exstat mentio, ubi dissimulatō, Viri in Basiliiana Congregatione clarissimi Iosaphat Isacovii, nomine, Nicolaus Kmicic Soc: JESU, IOSAPHATIDOS Auctor, novissimō, & integrō sæculō, quod ab elucubratione primâque impressione huius Opusculi effluxit, inauditō exemplō adstruitur, parte IV. Operis citati; verba Auctoris sunt: Nicolaus Kmicic natione Roxolanus ex Palatinatu Vitepscensi, Soc: IESU, adhuc juvenis, magnæ spei, in flore ætatis annorum 16. ex hac vita decessit, A. 1622. edidit, sub alieno nomine, Iosaphatidos libros III. seu Martyrium B. Iosaphat Kuncewicz Archiepiscopi Polocensis, Carmine Heroico. Hoc Schererii assertum, cū & novum, & nulli fundamento innixum sit, primō præterire silentiō atque dissimulare in proposito fuerat, quippe cui non satis virium apud justos rerum æstimatores fore credebatur, ad tollendam è medio commu-

communem eamque verissimam opinionem, quæ *Isacovium* Opusculi hujus Parentem omni procul dubio asserit, præfertim: quod nemini Cordato vel in mentem quidem venire debuerit, *Schererium* virum Religiosum, turpi philautiæ aliis injuriosæ, aut invidiæ morbô laborasse; absit inquam, ut ita de illo quisquam senserit, Cui, veri nec ementiti aut surrepti aliis, in copia non deerant splendores, quibus Inclytam Societatem pro dignitate ornare facili negotiô valuerit. Verum, cum innocens *Schererii* error, (cujus alioquin originem profundius investigare non libuit) feliciori quàm merebatur successu, nostro *Isacovio* fraudi esse cœperit, perpende quæso Lector benevole, *Schererium* suô ipsiusmet (si reliqua etiam deessent) satis superque testimoniô refelli, ubi *Nicolaus Kmicic* Anno 1622. vitâ functus, integrô proinde annô, suo obitu, Beatissimi Præsulis *IOSAPHAT* Martyrium præcessisse affirmatur: id enim extra controversiam omnibus in confesso est, *IOSAPHAT KUNCEVIUM* A. 1623. 12. Novembris, sanguine veritati Catholicæ, inter crudeles parricidarum manus, testimonium perhibuisse, quod, & constanti omnium testimonio, & ipso Beatificationis Decretô, à Felicis Record. *URBANO VIII.* die 16. Maji, 1643. confirmatô, liquidò innotescit. Quapropter, Martyrium D. Præsulis *IOSAPHAT*, à *Nicolaio Kmicic* annô integrô antea vitâ functô, carmine celebrari minimè potuisse, nemo est qui non intelligat. Præterea, quicumque, in hoc Opusculo Pœmatis elegantiam, (quæ etiam ipsi Virgilio Epicorum Principi conferri potest

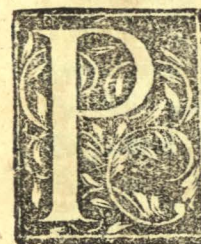
potest,) Rerum Ruthenicarum etiam antiquissimarum notitiam, nec non Divinarum rerum scientiam, & adultiori menti servata arcana, quæ satis superque variis præsentis Opusculi in locis elucent, attenderit, non illud Sexdecenni Adolescenti adscribendum patietur, in quo, præter Pœseos excellentiam, in reliquis solam spem Inclytæ Societati morte ereptam, luget *Schererius*. Neque adeo mutam, Lithvana IESU Societas, tum eô tunc, tum sequenti integro sæculô, personam egisset, quæ in facie integra Sarmatiæ, luce & palam (ut ajunt) unum è suis Alumnis, præclaro artis & Ingenii specimine spoliari pateretur. Certè *Koialowicz* in Miscellaneis fol. 128. ubi Illustres Societatis in Lithuania Viros recenset, *Nicolaum* quidem, proximè Magistrum suum *Sarbievium*, Pœsi assequutum testatur; *Iosaphatidos* attamen (quod certè coævum fermè, & rerum suarum probè gnarum, nunquam latuisset) eum auctorem adstruere minimè legitur; verba ejus sunt: *Nicolaus Kmicic*, meritò Professori suo subnectendus discipulus, qui felicitatem ingenii *Sarbieviani* in Pœsi proximè assequutus est, nitidissima Pœmata partim ab auctore vulgata, partim quæ à morte ejus lucem expectant, desiderium faciunt, hominis immaturâ morte erepti. Ex quibus palam colligitur, permulta *Nicolai* Opuscula, ab ipsomet auctore, non ab aliis, publicâ luce donata fuisse, quod nostro Pœmati, *Isakovii* nomine, insignito, minimè convenit, prout nec inter illa, quæ, *Koialovii* (dum hæc scribebat) ætate, lucem expectabant, recenseri potest: id enim Annô 1628. editum, longè annum

1650. præcessit, quo Kotalowiez sua Miscellanea typis
vulgaverat. Nequē minor, piis nostri Isakovii manibus, Viri
(ut ex coævis Commentariis constat,) omni literarum
juxta ac virtutum genere, ornatissimi, irrogatur injuria,
ubi raptor alienarum opum, sui quē nominis fædus (ut
ajunt) ex furto mercator, à nonnullis errore Schererii
deceptis, audire cogitur, quem post exantlatos in re Ca-
tholica promovenda labores, gravissimis in suo Ordine
muneribus defunctum, in Collegam & Socium promoven-
dæ D. Martyris apotheosis, sibi adsciverat Raphael Korsak
Halliciensis Episcopus, Archiepiscopatus totius Russiæ Metro-
politani Kijovienſis destinatus Velamino Successor: ut qui B.
IOSAPHAT Clarissima gesta, Apostolicum zelum, & insignem
in subeunda animo Catholico morte fortitudinē, Sacra Poësi
laudatam, typis publicis orbi Catholico detulit, Ejusdem
gloriæ inter Fideles propagandæ zelotes, nec non desti-
nandorum in Catholica Ecclesia Honorum, studiosissimus
promotor existeret, quod ex Authentico, in causa Beati-
ficationis D. Martyris, processu, inter monumenta con-
temporanea, exstante, facile innotescit. His breviter præ-
monitus Lector benevole, nullô sanè fundamento, proinde
injuriâ, Isacovium, hoc Opusculo, à Schererio, & reliquis
si qui sunt Schereriani erroris assertores, abjudicari
intelligas. VALE

LIBER

LIBER PRIMUS.

Rimus Hyperboreas qui Dardana sceptrâ per oras
Ausonioq; Petri fasces, jurataq; Roma
Fœdera, testatus, crudelibus occidit armis,
Rhos mihi carmen erit, jamq; ardua vulnera magni
Præsulis, & decorum pulchros memorare labores,
Pallidaq; ex imo Furiarum examina Dite

Vittebscis infusa plagis evolvere cantu

Musa jubet, spirantq; novum præcordia Divum.

2. Vos mihi mortali secreta corpore mentes,

Celestis pubes, puro quas lumine rerum

Ipse Pater venâq; boni perfundit & omnem

Simplicis obtutum veri largitur, amicum

Insinuate jubar, tantasq; evolvite causas:

Unde cruentatum potuit meruisse triumphum

Præsul, & Heroo vitam deponere letho?

A

W.
Quæis 130.
pās.

IOSAPHATIDOS

Quêis furiis conscire nefas, plebs improba, tantum
 Ausa, ferasq; truci concepit pectore flammâs,
 Insignem ut pietate virum, Patriâq; Parentem
 Impia progenies casum demergeret undis?
 Tu quoq; celesti qui dirigis omnia nutu
 Terrarum caliq; potens URBANE, recenti
 Si tibi subscribit, proprium se sanguine natum
 IOSAPHATUS, si rite pios reminisceris ausus,
 Annue laurigerum timida in præcordia Phœbum.
 Quemq; tuis, udâ liquidum super æthera iussis
 Tollis humo, meritumq; sacro dignaris honore,
 Da Clari à proferre tubâ, da tollere iustâ
 Ad superos famâ: quanquàm illatabile Clio
 Tentet opus, nec jam liquidos Permessidos unda
 Delibat latices, sed fusi sanguinis amnes,
 Et tristes furias, & adhuc spirantia cædem
 Arma movet, medioq; gradum molitur in igni.
 Si tamen URBANOS ad pallida carmina vultus
 Advertis, caligantes quês Schismatis Umbras
 Rossiadûm abstergis calo, quês horrida mundo
 Nubila, Tanariis horrentia nubila nimbis
 Diluis, & puro perfundis cuncta sereno,
 Altius assurgam vates, pulchrisq; caduco
 Eripiar populo pennis, terrasq; relinquam.
 3. Proxima quâ Modocas prospectat Rossia campos
 Parrhasio vicina Polo, gelidoq; Bootæ,
 Urbs antiqua jacet Rossis habitata Colonis,

Vittebscum

LIBER I.

2

Vittebscum, indigenam sentit quâ Viblia Dunam
 Mordentem ripas, tumida & se mole ferentem.
 Aspera gens quondam bello, victuq;, Gradivus
 Cum vocat, & trepidam Patriæ cum tempus agi rem.
 Hic populus sacris & Relligione Pelasgâ
 Lustratus, puri sacras bibit ætheris auras,
 Adscriptusq; Polo vixit: sed perfidus Orci
 Livor, & insani rabies infamis Averni,
 Ab male constantem, fidei per devia plebem
 Præruptasq; super cautes, lethaliaque urgens
 Saxa per, æthereo primûm de tramite cacas
 In latebras duxit: tum vis ne sacra Latini
 Præfulis abstractas, abjuratasq; rapinas
 Excuteret, cæcis involvit callidus umbris
 Pectora, Tartareis commiscens sacra tenebris,
 Si qua sub illuso trepidarent lumina sensu.
 Iamq; retro sublapsa fides, pietasq; cadentum
 Templorum mœstas longum servare ruinas
 Dedita, gradum superas referebat in oras,
 Ultima vix ollis linquens vestigia terris.
 Odit & ipse Pater Divûm, versosq; rebelles
 Abnuît obtutu populos: nil sacra morantur
 Vota Deum, nil sæta suis altaria donis.
 4. Insignes sed enim Basilî de gente venire
 Dum videt ipse viros, jurataq; pectora calo
 Surgere, qui Latio socias in prælia dextras

42

Sufficient

IOSAPHATIDOS

Sufficiant sacroq̃ alacres rem cernere ferro
 Non dubitent: clemens meritas indulserat iras.
 Iamq̃ etiam virtus maturaq̃ Gloria celo
 IOSAPHATI, urgebant animum Genitoris, & alta
 Mente reposta manent magnarum exordia rerum,
 Et labor, ambitioq̃ sacri pulcherrima lethi.
 His super, arcano deducens omnia nutu
 Calituum Genitor, CUNCEVI conscia sacro
 Pectora percussit radio, caliq̃ sequacem
 Excivit mentem: summo ac vox reddita templo est:
 Quid resides traxisse moras, & ducere longum
 Otia lente jurat? se vum neq̃ surgis in hostem,
 Qui modò pollutis divina altaria donis
 Imbuit, amentem versatq̃ tumultibus urbem,
 Huc atq̃ huc raptans: placidi sic jussa capeſſis
 Numinis? illius sic emptam sanguine plebem
 Respects? super ipse Dei neq̃ laude labores
 Moliris? cœptos animis quin arripis orsus?
 Nec plura: ambrosio perfusum pectora motu
 Liquit, & agnovit Prasul. duplicesq̃ tetendit
 Cum gemitu precibusq̃ manus, ac talia fatur:
 Nosco tuas nosco, Divum Pater optime, voces
 Et tua jussa sequor: quæ tam diffusa repente
 Tempestas nebula? vastus quid panditur aether,
 Pallentemq̃ tegit confusis Hesperon umbris?
 Evenit ecce magis tremulis tamen Hesperus astris,
 Purpureasq̃ vomit redivivo è vertice flammæ?

Qui

LIBER I.

3

Qui Superi ille globus piceâ caligine mixtus
 Fumiferam volvit noctem? quantaq̃ bipennes
 Aeris incaſtant tractus! ut grandinat imber
 Saxeus, ut præſens longis timor errat in hastis?
 Omina tanta sequor. cælum præludit honori
 Credo meo. victamq̃ dabo sub Tartara noctem
 Schismatis, & roseus nascetur ab æthere fulgor
 Iam fidei, spargetq̃ suos per pectora soles.
 Sic fatus molitur iter. jamq̃ alta subibat
 Mœnia Vittebsci: subito cum fama per urbem
 Diditur, advenisse virum, qui forte Quirini
 Iura Petri, legesq̃ ferat, qui præſca Parentum
 Sacra Latinorum sacris permutet, & omnes
 Quos Sventoslaidæ, quos tanti Principis Olga
 Diva Parens, Grajis ritus deduxit ab ori,
 Perpetuosq̃ dedit Roſſis, abolere labore
 Improbus. atq̃ adè totis ignobile tectis
 Vulgus in arma ruat: Supero ni cardine lapsus
 Aliger, æthereo Furiarum examina ferro
 Laxaret, pestesq̃ suo demitteret Orco.
 Ac velut obducto cùm ſtant super æthere nubes,
 Ereptumq̃ diem mundo nigrantibus umbris
 Occultant, torvæ denſos meditantur & imbres,
 Aedonii super Ægeum ſi ſpiritus altum
 Inſonuit Boreæ, pelagoq̃ potitus aperto eſt,
 Quâ magis incumbit, fugiunt nigra nubila cælo
 Protinus, & puri redit indulgentia Solis.

Sic

IOSAPHATIDOS

Sic ubi caelestis pro Prasule constitit Ales,
 Linquntur Furiis auras, sensimq; residunt
 Irae, insidiae virum, stetit anxius ardor,
 Erubuitq; suis serum pudor impius ausus.
 Iamq; propinquabat nota CUNCEVIUS Urbi,
 6. Continuo, Salve custos, ait, optime gentis
 Angele Vibliadum, fide salвете locorum
 Excubiae, superis Genitor quas misit ab oris,
 Tartaream contra rabiem, ne tota repente
 Gens ruat in praecipitium: lapsa vos siqua salutis
 Cura tenet, nec adhuc patriis excluditur oris
 Gens Vittebsciadum, nostris accedite votis,
 Si mereor, si digna precor, propriumq; laborem
 Hunc date Iosaphato, hanc operam, ne summa Tonantis
 Majestas infracta ruat, neu longius urbem
 Crudeles ambire doli, fraudesq; protervi
 Schismatis amentes possint obsidere fines.
 Rumpite funereas noctes, date semina sacrae
 Lucis, & aethereos agris afflate vigores.
 7. Sic ait & veteris subiit sacra limina templi.
 Ecce autem vigili lustrat dum singula visu
 Prasul, & effigies Divum, monumentaq; spectat
 Victa situ: sedo squallebant omnia luctu,
 Omnia Arachneis mœrebant obsita textis:
 Ingemit, & Nunquamne datur vestigia sacrae
 Religionis, ait, Roscis (pro dedecus) oris
 Cernere? ni tumultismersam, penitusq; sepultam

Aspicerem

LIBER I.

4

Aspicerem, dubiam traheret sententia mentem
 Hic Christi vixisse fidem? tantumq; ruinis
 Proditur, & spoliis loquitur sese ipsa fuisse.
 O mihi sola super pulse pietatis imago!
 Quid mihi sanguineam dulci sine pignore vestem
 Crudeles gnati monstratis, & intima telo
 Figitis? hæc fatus famulas ex ordine vires
 Accersit, purisq; jubet sacraria lymphis
 Lustrari: pars effigies Divumq; verendos
 Expurgant vultus, sacram pars pulvere vestem
 Excudit: his maculas Divis abstergere telis
 Atque profanatas labor est lustralibus aras
 Imbribus eluere, ac solitos inducere honores:
 Hi vigiles Lychnos, funaliaq; alta supinis
 Demittunt tectis, & lumine templa coronant.
 Evigilat splendore domus, seseq; reduci
 Miratur pietas prisca in penetralia templi,
 Tum Prasul magno suspensus numine sacros
 Aggreditur ritus, arisq; imponit honores.
 Attonita alternis resonant concentibus ades
 Desuetosq; modos olim, mirantur, & una
 Accipiunt, redduntq; cavis imitabile tectis
 Murmur, amatq; redux tandem sua visere Regna
 Relligio, placidosq; refert ad mœnia vultus.
 8. Atque ea dum Superum Mystes perfunctus honore
 Letus agit, castosq; piis conatibus orsus
 Flagitat, ecce capiti fidi de faucibus Orci

Monstrum

IOSAPHATIDOS

Monstrum informe, ingens: genitor nam Tartarus illud
 Et tumidum genitrix inflata Superbia pectus
 Edidit infando mundi in ludibria furto,
 Suppliciumq; dedit Grajis miserabile terris.
 Scissa profanato dependet pectore palla
 In varios dissecta sinus, pro vertice torti
 Serpentum vigilant orbes, & colla protervo
 Frigore, spiritibusq; afflant discordibus aures
 Amentes veriq; rudes, praviq; tenaces.
 Nocte volat tantum, geminog; infunditur oris
 Rossiadum ingressu, seu qua revolvibilis Arcton
 Fraudibus aspirat serpens, seu lubrica cerni
 Qua via diffusis mentitur sidera nummis.
 Schisma vocant Graji, quo non funestius ullum
 Rossia alit monstrum, nec bellua foedior unquam
 Vittebscum invasit: tunc ergo rapacibus alis
 Evolat, & trepidam rumoribus erigit urbem,
 Facta infecta canens, & jam venisse Latinum
 Praesulem, ut antiqua Rossos pietate Pelasgum
 Exuat, inquē novos excudat singula mores.
 Iam Divum effigies adytis, jam mota canebat
 Sacra loco, quin ipsa super delubra moveri
 Sedibus, avertiq; nefas, & certa minari
 Exitia, in primo ni sese limine fati
 Obicere incipiant, invisag; coepta refutent.
 Hac super horrendo late vox clara fragore
 Intonuit, fregitq; Polum, rapite arma feroces

Arma

LIBER I.

5

Arma viri, qua fata vocant insurgite telis.
 Extemplō conversi animi, trepidoq; tumultu
 Pectora caca fremunt, mediam tunc ecce per urbem
 Iam semio lustrisq; gravis, neque frigidus ore,
 Tollere sive libet populi, seu ponere fluctus
 Lymphato similis vates, apparuit: omnes,
 Iam plateasq; forumq; ciet (mirabile visu)
 Unus & in cunctis sese regionibus offert
 Non lento furiis populo: Vomit omnibus undas
 Urbs late plateis, fervet furor, armaq; demens
 Vulgus amat rapere, & nescit cui concipit iras.
 9. Hos inter medius vates in imagine cani
 Forte viri flebat: guttis tum grandibus ora,
 Et sparsos late canos, oculosq; madentes
 Cum populo ostentans adstantia circumspexit
 Agmina, mentito tandem sic incipit ore.
 Non vestras utinam, Cives, scisset ad aures
 Me pietas & prisca fides deponere questus,
 Infandosq; animis hodie renovare dolores:
 At surdis potius sylvis, mutisq; ferarum
 Spelaeis quereretur solus, ni pectore tantum
 Acciperem Numen sacrosq; vocarer in ausus
 Pro patria, Divumq; focis, pro dulcibus aris
 Calituum, vestraq; fide, vestraq; salute.
 Haretis dubii? vestro jam jam imminet ensis
 Vibliadae jugulo, nec adhuc sentire supremos

B

Vos

IOSAPHATIDOS

Vos video casus? quis nunc bacchatur ad aras?
 Ardua quis viduat priscis altaria donis?
 Nescitis segnes? animo sic excidit Olga?
 Sic Grajis jurata fides? sic cana parentum
 Relligio? indecores nati, servire Latinis
 Nata manus! frustra tantas Patriarcha per oras
 Finibus à Moschis, per tot discrimina rerum
 Et per mille vias lethi, per mille laborum
 Curarumq; vices Rossos venisse Triones
 Dicetur? non ille aliis custodibus arcem
 Hanc dedit? haud alium divino munere Mystam
 Praefecit sacris, & dias ponere leges
 Iussit? in Ausonii vos Praefulis ergo paratus
 Ire libet? libet & veterum convellere Divum
 Effigies? veteres animi quin sumitis astus?
 Nunc pietas servare animis, & stringere ferrum.
 Statis adhuc? nec plura senex effatus, anhelos
 Addit se in cursus notiq; ad limina templi,
 Hic ubi IOSAPHATUS votis libabat ad aras,
 Ingentes glomerans populos, animisq; manuq;
 Non segnes, rapidus volat, & nova callidus addit
 Fulmineis fomenta animis, furor ardet: & arma,
 Tela sudesq; ministrat Amazoniasq; bipennes.
 10. Et ni fidereis festinus Penniger Oris
 Ocyus allapsus tantis occurreret ausis,
 Sacrilegum jam turba nefas molita cruento
 Funere IOSAPHATUM gelidas merisset in umbras.

Namq;

LIBER I.

6

Namq; ubi Vittebscum caelo properabat ad urbem
 Concilio è Superum, non haec ea tempora volvi
 IOSAPHATO referens, necdum momenta secundi
 Ire poli, quibus optatum per vulnera Letum
 Ambiat, & fuso tesletur sanguine Numen.
 Ecce sed ingentes tota videt urbe tumultus
 Fervere, spirantesq; minas, & murmura raucis
 Intercisa sonis, densis obsessa catervis
 Templaq; IOSAPHATUMq; peti, certisq; voveri
 Funeribus: tantos agnovit ut Aliger orsus,
 In medium ruit, imbrissonis perniciosior Euris
 Ocyor & trifida face fulminis, atq; precanti
 IOSAPHATO allapsus subito (res mira videnti)
 Obscuro ignarum fundit circum aere Mystem
 Caruleaq; oculis nebula furatur, ut omnem
 Praefulis eripiat speciem, ne perfida plebes
 Irruat, & violet fadis altaria coeptis.
 Fulminea ipse manu flammatum corripit ensen
 Terribilis, vultuq; minax, clypeoq; coruscus,
 11. Iamq; neci populos, tristiq; litaret Auerno
 Protinus, accensas placidis ni vocibus iras
 Leniret Praeful. Non hic LEO maximè, dicens,
 Angele, qui Latia pro libertate Tyranno
 Objiciat sese, Geticas non Attyla turmas
 Hic ciet, haud istas servat Chrysostomus arces,
 Nec furit insanis hic illa Eudoxia bellis:

B 2

Sed

C H A

IOSAPHATIDOS

Sed stygiis illusa dolis plebs inscia, fervet,
Ceu pueri quos dira fames, quos tristis edendi
Urget amor, patrias querulis clamoribus aures
Incendunt, quandoq; minis, quandoq; morantes
Intempestivis castigant sletibus aures.

12. Hæc ait & lachrymans sese penetrabilibus effert.
Tunc volucer custos, ponens flagrantia corda,
Olli sidereos vultus, & lumen amoeni
Obtutus, superosq; oculis affarat honores,
Quale Palestini Moyses de vertice montis
Ora comasq; super gessit decus, aut ubi templi
Ex adytis superos mortali lumine vultus
Zacharias videt attonitus, stupet improbus ardor
Cominus & cunctus cecidit furor: ille verendos
Advertens placidè vultus, Quem poscitis inquit,
Ab viduæ Pastoris oves, CUNCEVIUS, adsum,
Qui vestri æternas, Superis mandantibus ultro
Suscepi curas, nec, dum spiravero, ponam.
Quo ruitis caci? quæ vos insania versat
Immemores nati? me ne exturbare profana
Seditione juvat, miseri, quæis tanta subactis
Caligo stygiis animos afflavit ab antris,
Ut neque tam veri libeat Pastoris amorem
Implere: & tantum per funera, Præsulis aquas
Explorare notas: equidem si tanta cupido
Sanguinis, hunc etiam vestra pro laude paciscar
Et vita non segnis emam (vos sidera testor

Vos

LIBER I.

Vos enses, vos arma) Pater Præsulq; videri
Vibliadæ vester. potuit Iesæa propago
Impubi laniare manu jejuna leonum
Ora, cruentatasq; avida de sauce bidentes
Excitere: in Stygias ego vos, mea pignora sauces
Sorberi lentus patiar? pretiumq; cruoris
Vile mei dubitem vestra pensare salute?
Non ego Rosiadum mores, non Graja Latinis
Inconstans permuto sacris: servate Pelasgos
Vibliadæ ritus, veterum servate tenorem
Sacrorum: sed quæ magnus Chrysostomus olim,
Et quæ Nicoleos, & quæ Basilus, & ingens
Cæli Gregorius, sacras libabat ad aras,
Quos colitis, vel quæis tantos adoleitis honores.
Vestraq; quos aded inclines in vota vocatis,
Si refero, Rosi, vobis ero transfuga ritus?
Dixerat. ast illis animi jam sæva residunt
Cæpta, trucesq; Deo ponunt mandante furores,
Pars lachrymis lustrata redit, pars pectora dextris
Increpat, & caci castigat pectoris ausus,
13. Talia sublimi spectans pro culmine Erinny,
Ferales mentita alas, mentita colorem
Horroremq; strigis, summo flammata dolore,
Incestis pavidas perstrinxit vocibus auras,
Illicet & plausis stridorem dididit alis.
Ac veluti Odrysio Boreas bellator ab axe
Cum fremit, & celsas violento turbinæ pinus

Frangit

ΚΗΗΤΑ.

IOSAPHATIDOS

Frangit agens, sternitq. nemus, stirpesq. revellit.
 It stridor sylvis, aurag. sonoris ardent.
 Audiit & refluus resupino flumine Duna
 Mirantesq. arrexerit aquas: gemitq. profundum.
 Et jam se propriam Prasul referebat ad urbem
 Hic ubi densatis numerosa Polocia tectis
 Surgit, & aërias in cælum porrigit arces,
 Hic mitram accipere, & sacros attollere fasces
 Prasulibus Graiis à primo tempore Rossi
 Indulsere Duces: hic illis templa, laresq.,
 Hic solium posuere ultro: gens libera dudum
 Dum Superi voluere, suis sese ipsi regebat
 Auspiciis, dives gemmarum, auriq. reposti.
 Triginta, maturi ævi mentisq. senatum
 Sublimi in templo patriæ de rebus habebant.
 At juvenum impubis manus, & flos integer urbis
 Exercent sese in campo, nunc patria forti
 Arma rotant dextrâ, se vos nunc pulvere currus
 Cornipedesq. domant: validis nunc lenta lacertis
 Spicula contendunt, & primo in flore juventæ
 Precipiunt famam venientis deinde senectæ.
 Hic & Amazonias perhibent habitasse sorores
 Arce super vitrei spumantia littora Dune
 Imposita, & latè victricia signa tulisse.
 Omnia nunc Prasul vitii sublapsa gemebat
 Schismatis, ob vafri scelerata incendia Phoï.
 14. At prius antiqui Surgentia limina templi

Divinasq.

LIBER I.

Divinasq. aras, sibi notos ante recessus
 Non parcus voti subit. his SAPIENTIA tectis
 Prasidet, atque aras prasenti Numine servat.
 Ginuili Patris sama est, cum forte Borisus
 Atq. Polocanos felici numine fasces
 Flesteret, insignis bello, ne sacra labaret
 Relligio, primoq. recens occumberet ortu,
 Ingens molitus templum tibi CHRISTE sacravit,
 Thuricremasq. aras, Grajoq. sacraria more
 Arcis in amplexu: surgebant area latè
 Limina, munitiq. alto de marmore postes
 Monte super, magna cum majestate nitebant.
 Quin etiam toties redeuntia secula vivax
 Lassaret moles, semperq. simillima primo
 Surgeret exortu (tantum muniverat Heros
 Raxialis) ni fessam ævo, longaq. senectâ
 Precipiti traberet supremo à culmine casu
 Impietas, ne quâ veterum super ulla Parentum
 Relligio monumenta sui monstraret honoris.
 Omne decus templi jamq. occidit: omnia fada
 Illuvie tenebrisq. latent: vix candida nudas
 Lana, vel antiquis vestis de Seribus aras
 Integit: exuvie sed enim pietatis avitæ
 Optatusq. locus templis patet: atq. ruinis
 Relligio tantum dudum se prodit, in istis
 Fors vixisse oris, mœstus cum talia Prasul
 Accipit, indecores animos aversus, & equum

Mente

ЗНАМЕНОВАНИЕ

IOSAPHATIDOS

Mente movens, spreta, pro Religione, calorem,
Instaurare jubet sacros, mora nulla, penates,
Et senium renovare loci: quin protinus ipse
Arma manu, Chalybemq; rapit, consumptaq; lustris
Tecta remolitur: prompto tunc cætera pubes
Emicat obsequio: pars jam meditantia casum
Culina convellunt, aliis subvolvere saxa
Est labor, & viridi dubias firmare columnas
Marmore: servet opus: sese miratur & ipsa
In veterem rursus, moles juvenescere formam,
Ordinēq; novos, tanto sub Prasule, foles.
15. At domus interior vivis animata figuris
Æmula decertat calo: stat multa beatis
Effigies adytis: illic SAPIENTIA, mundi
Prima Parens, rerumq; animus, rerumq; creatrix
Omnipotens, placidis dispensat nutibus orbem.
Quidquid alit tellus, quicquid convexa citatis
Astra rotis obeunt, fundoq; volutat in imo
Oceanus: quidquid glaucis Thetis educat antris,
Hac regit, & fatiq; vicēs, sortesq; retexit.
Longa nitet Divūm species, veterumq; senatus
Pontificum: quos Graja tulit super æthera tellus,
Hic etiam IUVENEM, primo cui flore juventa
Virgineas vestire genas vix cœperat, imbrī
Saxorum oppressum, tacito cūm fortē pererrat
Lumine, magnanimosq; obitus gratatur, & audet
In similem se ferre necem CUNCEVIUS, udx

Erumpunt

LIBER I.

Erumpunt oculis gutta: nam præscius inum
Icit amor pectus, lapidum per fulmina vitam
Projicere: & Per te o per qui te maxime Divūm
Fecerunt talem, mores, sine funcre, fatur,
Hanc animam Fidei Christosq; impendere: tantis
Namquē etiam nostris locus est in corpore saxi.
Nec rude liuentes pectus gero ducere plagas.
Hac mihi quæ totis horrescunt vulnera membris,
Sanguinis hi fluctus, hoc nullum in corpore corpus,
Hoc sparsum latē cerebrum, (licet igneus aliē
Arcus & illustres lambat tibi Laurea crines)
Plus placet: huc noster tendit calor, hac mihi lauro
Vulnera & ætheriā rident magis arce Dolores.
Oliceat! nec plura: pias nam missilis alto
Oppressit radius voces, sensitq; favere
Astra sibi, sardas nec vota effusa per auras.
16. Hæc inter, Pater accipiens jam funeris almos
Successus, muros & sacras imperat arces
Festinā properare manu: quin conscia volvens
Gaudia, lætitiā exultat, venturaq; fata
Præcipiens, fruitur decorum splendore suorum.
Ac super, ipse sibi tumulum, sedemq; sepulchro
Attonitis circum famulis, optavit, & omnes
Præcipitare moras jubet, omnia namq; secundo
Iam constare sibi cælo momenta videbat.
Ac veluti alterna qui sese morte reformar
Ales, & occiduam natali è funere vitam

MOHACTHRA:

Ipse

IOSAPHATIDOS

Ipse Parens, Prolesq; sibi, deducit, & aëros
Metitur seclis tot jam elabentibus annos,
Consciis instantis per proxima funera vite,
Vivendique satur, victorq; volubilis ævi,
Ipse sibi lectas secretis montibus herbas
Coryciasq; comas, Panchæasq; optat aristas
Cynnamagû, atq; Arabi felicia germina Campi,
Componitq; locum busto, legesque sepulchri,
Hæres ipse sui ponit, quo membra coacta
Deferat, atque novum melior procedat in ævum.

LIBER

LIBER SECUNDUS.

1.

INterea Divum Genitor, dum providus urbem
Atq; Polocanos metitur lumine fines
Orsanosq; procul campos, Mobiloviasq; arva
Obtutu legit, observans urbesque virosq;
Praxedem Rossò Divam de sanguine Nympham
Templa urbemq; cava longè de nube tuentem
Alloquitur: pronis vocem bibit auribus illa.
Quis jam finis erit virgo? quid deniq; culpa
Raxialis deerit populis? hæc maxima Divum
Templa, tuo quondam surgentia munere templa,
Has aras, & fausta tuis hæc mœnia dudum
Auspiciis, meritisq;, nefas, feralis habebit
Pestis, & excluso nostro malè Numine Schisma?
Quid moror? aut cur nunc gelidis in nubibus hærent
Fulmina? nec meritas jaculantur ab æthere pœnas?
Cernis ut occulta tendant regione viarum
Secretasq; domos, atq; abdita limina quarant,

C 2

Hic

ЖИРОКНИЦКОГО:

IOSAPHATIDOS

Hic ubi plebs vetitis indulgeat improba sacris!
 Ille nē, quem cacā tristes ē plebe furores
 Plus agitant, finguntq̃, meas libabit ad aras,
 Connubiūq̃ fidem perituro fœdere ponet?
 Atq̃ iterum instabiles disjunget voce Hymenæos
 Sacrilegus? sed enim Graiis stata carmina dicunt,
 Instituuntq̃ choros, onerantq̃ altaria cantu?
 Ast sevis violant Numen Spirabile dictis
 Equærumq̃ mihi vivunt quo cuncta, **VIGOREM**:
 Principis at regnum Petri, fascesq̃ Quirinos,
 Nomine qui nostro, gemini consinia mundi
 Regnator domat, effrenes exire laborant;
 At Superos, Cœli possesso limine, manes
 Excludunt, veterumq̃ locos, & ficta vireta
 Elysii meditantur agri, scenasq̃ beatas:
 Quin etiam (insanas tantum dementia mentes
 Occupat) ultricos audent jam tollere flammæ,
 Lustralesq̃ rogos: quantum jam cura recessit
 Finibus his nostri? ventum ad suprema malorum est.
 Iamq̃ suas referant pœnas. Sic inquit, & irâ
 Horrendus volucrum ætutū vocat ipse ministrum,
 Qui templi impellat portas, & cardine verso
 Ferratos rumpat postes, quæis credita dudum
 Supplicia, & centumq̃ neces, centumque dolores
 Et varia stabulant Pœnæ, Pestisq̃, Famesque.
 2. Iamq̃ ibat volucer, sed supplice Rossia contra
 Voce refert Virgo: Genitor ter maxime rerum

Siste

LIBER II.

II

Siste precor, meritaq̃ animo ne concipe flammæ.
 Rossigenum fateor meruere immania pœnas
 Crimina, Sacrilegumq̃ nefas, desertaq̃ passim
 Prisca fides, pietasq̃ Patrum: sed si qua reperta
 Gratia virtuti est: si quid spectata meretur
 Relligio, vitaq̃ modus, morumq̃ decora
 Simplicitas, magni **CUNCEVI** respice mores.
 Tantus enim. (scis ipse Parens & scire fateris.)
 Hic tibi succurrat quoties irata parabis
 Fulmina moliri: gentemq̃ abolere Tonantibus
 Immemorem, quoties animum vel stringet imago
 Schismatis incesti, tardet **CUNCEVIUS** iras.
 Olli sic placido Divum Pater edidit ore:
 Agnoscit quoniam cognata Polocia cunas
 Virgo tuas, meritos clemens submitto furores,
 Et precibus votisq̃ tuis me sponte remitto:
CUNCEVIq̃ memor Rossis, stata funera jam nunc
 Ignosco. quid enim virtus non tanta reposcat?
 Namq̃ ego quo tantas evolvo pectore curas,
 Arbiter ingentis mundi, quoscunq̃ labores
IOSAPHATUS cepit, quasunque exercuit artes
 Mente gero memori. tantis & spondeo ceptis
 3. Præmia: meq̃ super. Dixit cum Penniger hospes
 Rossigenum ē terris, data cui Custodia magni
CUNCEVI volucris sese festinus agebat
 Remigio, noti repetens fastigia Cœli,
 Non vacuus: sed enim dextrâ crispabat eburnâ

Insignem

4 H H 8.

IOSAPHATIDOS

Insignem pretio phialam, quā legerat olim
 Praesulis assiduos riguo de lumine nimbos
 Collectasq; genis lachrymas, certissima flamma
 Pignora, quaeque sua deslenda piacula plebis
 Eluere assuetis, summo libabat Olympo.
 Ludebat fulvum crystallina gemma per aurum
 Ordine quaeque suo: res est pretiosa tuenti.
 Luteolas veluti, cum ros liquidissimus herbas
 Obsidet, aut niveis ardentia cingula gemmis
 Cum Parthus gerit, & virum sic temperat aurum.
 Praeterea Custos secreta volumina, laevā
 Arcanis inscripta notis gestabat, ubi ingens
 Est meriti series, aureisq; expressa figuris
 Durat, ut aternos divina Pronoia posthac
 In fastos referat, servat quos ipsa perenni,
 Subscribens calamo, signatq; adamante notatos.
 Ergo ubi divino flammis stupefactus in ore
 Legerat, & Rossis meditantem viderat oris
 Supplicia, affusus solio sic incipit Ales:
 4. Summe Pater qui res hominumq; Deūq; beatis
 Imperiis curisq; cies, meritisq; severis
 Castigas populos pœnis & fulmine terres,
 Imbroba si justas collegit Rossia pœnas
 Assensu cœli, quo jam CUNCEVIA cedit
 Cœlitibus tantum laudata modestia vita?
 Quid meus aut in te Praesul committere tantum
 Ausus, vel potuit? quanto Crateres in imbri,

Ambrosio

LIBER II.

12

Ambrosio (scilicet ipse) imbri, tibi libo, piaq;
 Ante oculos, amice iratis ita stantia flammis
 Lumina, mixta tamen placido faciliq; remitti
 Obtutu, lachrymas & anhela pignora mentis
 Dedico? quin etiam hæc memori vestigia libro
 Spectata pietatis habes. quantum arserit olim
 Te puer? humentes nondum dissolverat umbras
 Lucifer, & tardum sperabant sidera solem,
 IOSAPHATUS sacras jam tum vigilabat ad aras,
 Roseidus ipse suis lachrymis, & Lucifer ipse.
 Ipse piis mulcere tuas concentibus aures
 Atq; ministeriis totos traducere sacris
 Sponte dies, licet hinc voces remorentur heriles
 Hunc tamen evincit pietas: qua cura legendis
 Si qua licet sacris oracula discere libris,
 Qualia multa animo funduntur ab augure vatum.
 Inde ubi majores Amor immisisset habenas,
 Dedignatus humum, perituraq; munera Sortis
 Invitas calcavit opes, pulcherrimus exul
 Fortuna, Natiq; tui, per acuta dolorum,
 Orsa sequens, BASILI magni vestigia pressit,
 Nec rudis armorum cœli: prius addita menti
 Castra remoliri aggressus, vicina nocentis
 Tela Stygis, vivasq; suo sub corpore flammis,
 Interimens. teneris Acheloia pratulit uvæ
 Pocula nativo per viscera lassa furentem
 Rore sitim placans: qualis Iordanis ad undas

Flammifer

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

IOSAPHATIDOS

Flammifer Helias, qualis qui proluit iisdem
 Ipse tuum Gnatum lymphis, Numenq; volucre
 Virgineis oculis, & puro viderat ore.
 Illum indulgentem tantis certatibus, annum
 Bis roseus properis Titan praevectus habenis
 Viderat attonitus: tenui jam pallida vultu
 Vita recurrit, iners & jam sub pectore hebescit
 Sanguis. erat morbi, timor haud longinquus iniqui.
 Ergo Magistratus, sese cui sponte dicarat
 IOSAPHATUS, vetat ulterius producere tantas
 In se iras, odiis vitam nec tendere contra.
 Ille sed ingenii fidens, animiq;, recentem
 Excivit Martem, generosaq; repperit arma,
 Arma tui dudum Gnati bene cognita alumnis.
 Namq; suis consertam hamis, nodisq; trilicem
 Loricam, sentisque asprum thoraca, laceris
 Aethereus miles, veteris nec degener ævi
 Induit & campo pulcher stetit horror aperto,
 Tartareas contra vires, Acherontiaque arma.
 Quid memorem assiduis lassatas vocibus umbras
 Dum geminas tendit palmas, cœlumq; fatigat
 Flammatis, fateor, precibus, mundi q; silentis
 Arripiens tempus, Superum clamoribus aures
 Avocat; & totum blandis tenet æthera votis?
 Nunc udos lachrymis vultus, nunc muta disertis,
 Ostentans desiderii præcordia: nudâ

Nunc

LIBER II.

13

Nunc projectus humo: mortalia membra perosum
 Tollebam tacitas Divum ad commercia, in auras:
 Tu magnum haud falsi implebas Genitoris amorem,
 Sensibus insinuans temet: totumq; remiscens
 Numine, divino trepidam mentemq; nitore
 Firmabas. quantis hinc se sacundia nimbis
 Cœlestis fundebat, agens mirantia plebis
 Corda, tuosq; animis quantum figebat amores?
 Sive profanatas amor est invadere noctes
 Errorum, castoq; stygem miscere profundam
 Eloquio, Septemgeminio torrentior amni
 Lingua ruit, doctoq; vebens cum flumine lucem
 Emovet & tenebras & cæcæ nubila mentis
 In fortunatos imbres, lachrymasq; resolvit.
 Qui placidos mores referam? quantoq; receptæ
 Pectore virtutum varia sub imagine formæ
 Concordes junxere choros? Amor emicat antè,
 Sive tuo Genitor, ducens è pectore flammæ
 Atq; redux in te: obliquo seu tramite cursum
 Qui regit, & simili sumens ab imagine vires
 Rite percussus rapitur super ardua victor.
 Hic quoque cognatus mentem calor imbuit acres
 Exacuens curas, ne quâ divina senescat
 Gloria, ne sedis mortalia pectora noxis
 Iuratum violent divini fœdus amoris:
 Neu scelerum concreta modis inolescere miris

RACIA

Forte

IOSAPHATIDOS

Forte sinant : blando quoties , pellexerat ore
 Ut male concreta puros à labe relinquunt
 Æthereos sensus , & mentis simplicis ignes ?
 Quin etiam si quo lustrantia pectore vidit
 Crimina , vel serum post tot patrata pudorem ,
 Nunc totis precibus , largo nunc are salutem
 Nunc riguis redimit lachrymis , vel mille paratus
 Vulnera , mille obitus miserâ pro plebe pacisci
 Si quâ fata sinant : tantus calor incubat olli ,
 Tantumq; in teneras cecidit tua flamma medullas .
 Nullus erat , tristi si quem Penuria fatis
 Perculit , accisis rebusq; invasit Egestas ,
 Cui largâ non ille manu , non ille secundo
 Afforet auxilio , rebusq; levaret in agris ?
 5 . Iret adhuc in verba pii calor Alitis , illum
 Ni Pater in medio , sic interfatus , & ultro
 Compellaret , Habes , Iuvenis quæ tanta meretur
 CUNCEVI pietas , meritisq; indulgeo Rosâs
 Prasulis obtentu tanti pendentia dudum ,
 Decretosq; diu meditantia funera casus ,
 Hic quoq; (sapor enim rerumq; arcana futuris
 Quæ venient lustris , mora nec longinqua) movebo .
 Perferet immanes furias & bella cruenti
 Schismatis , ac nostras animam hanc efflabit in auras .
 Atq; illum cælo , fuso se sanguine natum
 Monstrantem , accipiam : flectetur & ille precantum
 Vocibus , atq; suam totis famam efferet astris ,

URBANO

LIBER II.

14

URBANO mandante meo , cui iura Petriq;
 Sceptra dedi , & facilis cælumq; orbemq; remisit .
 Ille Voloviciis notum super athera curis
 Efferet , in partem veniet super ipse laboris ,
 Quiq; Polottanæ fasces Antonius urbis
 Successor capiet , tantosq; implebit honores ,
 Quicq; geret formosa tuas Halicia mitras ,
 TYSCIADÉSq; , regit cui tempora sacra Methones
 Insula : nec lævo firmabo ea numine cæpta .
 6 . Namq; ubi IOSAPHATI vitam lethumq; sagaci
 Concilio discent Patres , super aëra latè
 Luminis undantes effundam prodigus ignes ,
 Incendamq; novas templi pro vertice stellas ,
 Vittebsci riguis pluet & per culmina sanguis ,
 Unde nova assurgat fidei seges , unde caducum
 Relligio caput attollat : tunc excita tantis
 Urbs monstris , trepido concurrens agmine , sedum
 Damnabitq; nefas , cadisq; piacula solvet .
 Quæque Polocanos fines Vittebsciaque arva
 Gens colet , hunc structis Divum venerabitur aris .
 Huic stata sacra feret : magnis dignabor & illum
 Ostentis : etenim nervis stupefacta solutis
 Dextera , cum primum sacram se sistet ad urnam
 Prasulis , assuetos peragrabit spiritus artus ,
 Adscribetq; manum Divo : nec surda feretur
 Fama viri , magnis etenim tolletur in astra
 Ingeniis , memoresq; ævi venientis in annos .

D 2

Præcipue

ΒΕΛΙΚΑΤΟ :

IOSAPHATIDOS

Precipue ambrosio magni sermone Georgi
 TYSKIEVII, cui tu custos tunc ipse memento
 Ire comes, tantaq; operum sub mole lacertos
 Fulcire, atq; ipsas ab origine ducere laudes.
 Audiit hac Ales latusq; excessit Olympo,
 Omnia fausta ferens Rossis, sed crimine tantum
 Mæstus & immanem damnat sub pectore cadem.
 7. Devexum interea vesper pallentibus axem
 Vertebat manibus, stellasq; vocabat in altum,
 IOSAPHATUS tunc fessa virum jam corpora, serâ
 Curari mensâ jubet, ac prius ipse secundos
 Exorans Superos, Numenq; precatus, honores
 Ipse Sacerdotes inter discumbit: ubi aures
 Mulcebant sacris accepta oracula libris:
 Quî sua sidereum repetens servator Olympum
 Regna solo fundavit, in uniusq; Quiritum
 Præsulis appendit nutu cœliq; beata
 Imperia, atq; oras terrarum arcesq; profundas?
 Quis prior in Rossos Christi produxerit axes
 Lumen, & horrendas dimoverit orbe tenebras
 Divinos spargens radios lucemq; salutis?
 Qui Methodi fervor? quantosue Cyrillus in ausus
 Pro Rossis surgat, Slavas Ignatius illos
 Divinos oratores legarat in oras,
 Cœlitum amicitiam, pacemq; offerre Tonantis:
 His simul Ausonios, perfecto Munere, fines
 Romanasq; arces, Capitoliâq; alta redire

Sederat

LIBER II.

15

Sederat & Latio sua gesta probare Parenti,
 Ipse Quirinali trabea Mitraq; decorus
 Slavinos nutu libros Adriane probabas,
 Ad cantusq; novos, incensa altaria circum
 Purpureis aderas hilaris cum Patribus: illi,
 Divinas Patrio memorant dum carmine laudes.
 Plurima & ipsa suo CUNCEVIUS addit ab ore
 Exacuitque acres sociorum in pectore curas
 Schismaticas contra furias, pestisq; rebellis
 Terrorem ingeminat, tempusque eludit edendi.
 8. Iam quoque Phœbus equos seris immerserat undis
 Dulciaque humenti spargebat somnia cornu
 Cynthia, dum composita domus filet omnis, & agris
 Dulcius aspirat membris somnusque quiesq;
 Conscia, secreti repetens penetralia tecti
 Multa super Rossis supplex patriaque ruinis
 Questus apud Superos: tum mox sese exiit omnem
 Ipse togam dextraque ferens horrentia nodis
 Verbera, sic lachrymis & supplice sidera voce
 Testatur: Per ego has, Iesu, te maxime plagas
 Vulneraq; & lato bipatentia pectora ferro
 Obtestor, nostri quoniam tibi vile cruoris
 Est meritum: conjunge tuo, pretiumq; remisce.
 Sic ait, & validâ contorquens verbera dextrâ,
 Vulnera vulneribus geminabat, & ictibus ictus,
 Nec mora, nec requies: densâ non grandine tantum
 Canus Athos crepitat: Cybeles nec tympana raucis

Ictibus

ITS 9:

IOSAPHATIDOS

Ictibus abfoliunt : quantum se fervidus heros
 Creber obit flagris , & sanguine proluit artus .
 9 . Tum Pater Omnipotens procedere longius iras
 Et tantum favire manus haud passus , Ephebum
 Evocat Aligerum , finem qui imponat acerbis
 Iam tandem pugnis , iustosq; refundat honores .
 Nec mora , praepectibus taciti per inania mundi
 Ales abit pennis , notaq; allabatur aula ,
 Hic ubi purpureo irriguus CUNCEVIUS imbrī ,
 Obscuram ardenti clarabat sanguine tectum .
 Restitit , aspectu Iuvenisq; exterritus haesit
 IOSAPHATUS , raptimq; togā super induit undam
 Sanguinis , & puduit nudum vel ab hospite casto
 Spectari . Sed enim volucer quos sparserat imam
 Per terram nimbos , bibulā collegerat ultro
 Iam bombyce sagax , partemq; incoxerat aethus
 Aethrio , in fortunatos vertitq; pyropos ,
 Quēis olim Superi cū jam Capitolia Regni
 Intrabit victor , consurgat Laureā gemmis :
 Et partem in roseos , tanto pro vertice , flores
 Transformat . perfundit odor tunc tecta laresq; ,
 Virgineis quantum nec Trinacris Hybla rosetis ,
 Nec Cilices spirare croci , Phaëacq; rura
 Hesperdumq; nemus potuit , Libaniq; recessus .
 10 . Atq; ait , o tandem victor pulcherrime , Praesul ,
 Sic Tyrio Superos vestitus murice cœtus
 Quantum adibis humo ? quantus mirante Senatu

Accipiere

LIBER II.

16

Accipiere hospes ? quantoq; videre plausu ?
 Ergo age , divinos , hebetantia membra , vigores
 Exue , liberiorq; hauri spirabile cœli
 Lumen , & agnatos patriæ cœlestis amores .
 Dixerat , illabens subito vaga lumina somnus
 Irrigat , & stringit fessos in corpore sensus .
 Iamq; sibi levior , brutā tellure relictā
 Visus inisse fugam : liquidasq; enasse sub auras
 Et puri nectar cœli , lucemq; beatam
 Ducere : jam terras humiles , angustaq; paucis
 Imperia aspectans & vasti marmora Ponti
 Nocturnosq; ignes , & lucida templa Dicit ,
 Omnia perlustrat letus : gaudetq; tueri .
 Nec minus ardescit cupidisque obtutibus haeret ,
 Dum niveo implexas miratur limite stellas .
 Cū subito aurati discedunt limina cœli ,
 Pandunturq; domus Superū , invitantq; morantem
 IOSAPHATUM : tacitis arrident atria flammis ,
 Submittuntq; suas acclini vertice turres .
 Aliger hic : ecquid rapit exultantia tantum
 Corda pavor , causasq; ardens , immobilis haeret ?
 Quin cœptum moliris iter ? sic inquit , & intra
 Sidereas trepidum portas , & mœnia ducit .
 II . Ecce autem sanctam rumor perlabitur urbem
 IOSAPHATUM tandem Superos venisse Penates ,
 Hauriat ut puros oculis non segnibus ignes :
 Occurrunt alacres Divi , longeq; salutant .

Præcipue

ПОДПИСАНА:

IOSAPHATIDOS

Præcipue magnus stricto Basilius Alumnum
 Alligat amplexu, & carâ cervice moratur,
 Egregios laudans animos: hunc pectore toto
 Accipit anteq̃ fert gressus atque occupat arcem.
 Bissenâ solido electro fulvoque metallo
 Æternum vigilant portæ, stant mœnia gemmis
 Includuntq̃ fices lapidum, quæ ipsa corusci
 Lux minor est Phœbi: lucis quin illius umbra est.
 Aurea majestas plateas, & strata viarum
 Explicat, auratis currunt crystallina ripis
 Flumina, at assiduo lassantes sæcula fetu
 Percurrunt Hortos, animantq̃ perennibus undis
 Ambrosios fructus, & pensile ab arbore nectar.
 12. Interea rosei spectans cunabula solis
 IOSAPHATUS, qua Cijovias prospectus in oras
 Liberior, videt ingentem super arce Senatum
 Pontificum: Grajis assurgunt tempora vittis
 Argolicæque manu virgæ, Tyriacq̃ lacertis
 Demigrant chlamydes: tantos agnoscere Patres
 Iam dudum flagrat Præsul: quæ regia porro?
 Quinè viri tantas compleverint agmine sedes?
 Tum Pater: has arces hæc vasti mœnia cœli,
 Sublimes habitant animæ, quos Rossia Patres
 Concordes Latio Chygi trasmisit ab Urbe:
 Hos equidem memorare tibi, tibi nomina dudum
 Magna virum coramq̃ sacros edicere vultus
 Optabam, magis Ausoniæ ut pro legibus Urbis

Cernere

LIBER II.

17

Cernere rem vitâ haud dubites, & temnere lethum.
 IOSAPHATUS contra vultus demissus honestos:
 Ardeo Dive equidem tantos de sanguine Rosso
 Compellare viros, vultusq̃ agnoscere Patrum,
 Illaq̃ magnanimis vestigia passibus acta
 Et decorum spacia ardenti correpta labore
 Perlegere, ut similes sit fas invadere palmas.
 Tu refer unde genus (neq̃ enim genus omnibus unum
 Tam varii ostentant vultus) quibus actibus istas
 Devenere domos? quæis cœlum emêre periclis?
 Cur viduæ numerum sedes, plenumq̃ senatum
 Non explent? inversa locum cur insula servat,
 Et vacuâ residet pro Præsule mitra curuli?
 Dicam equidem rerumque tibi momenta priorum
 Expediam (Basilius ait) tu mente capeffe:
 13. Principio, imperium quando RURICUS habebat
 Sarmatia in vestra magno cum fratre Sinevo
 Truovorioque: Deus tum primum Rossia regna
 Dignatus, sacris populos lustraverat undis.
 Sed levis ab! rursus, ceptique infida propago
 Consilii, Patrios alii instaurare Penates
 Gentilesque Deos, pars prima retexere cœpta:
 Donec fixa dies perfecto temporis orbe
 Attulit optatam Rossana per oppida famam
 Numinis, & Christi cœpit crebescere Nomen.
 Quam varius Chygi Præsul regnabat in urbe

E

Tam

IOS APHATIDOS

Tam variis fati: Photi tum perfida namque
 Impietas Grajis motus excivit in Oris.
 Hi quoque vix numero è tanto venero beata
 Concilia & Superum celsas meruere curules.
 Ille vides, celsa cui surgit fronte Tiaras
 Qui grandes magno crispas pro vertice gemmas
 Rossidos intextas Anna, ingenioque manuq.
 Majus ab aethereo lumen deduxit Olympo
 Rossigenis, altis intraque Borysthenis undas
 Fulmineum monstrum (Deus hic tibi Rossia quondam)
 Merferat, & falsas extinxit in aquore flammis.
 Proximus huic fulvas Theopompus vertice vittas
 Sumpserat atque illo sublimis in ordine staret:
 14. Sed melior Rosso Mystes de sanguine tantum
 Capturus solium satis servatus, Olympi
 Degenerem subsedit & inclinata reduxit
 In melius sacra, Argolicis nec cepit ab oris
 Auspicia imperii: magnus sic namque volebat
 Rhos IAROSLAUS, Latia dum cernit ab Urbe
 Discordes Grajos, versosque abiisse Pelasgos.
 Hic EPHRAEM Danaum genus, & spes maxima Rossam
 URBANIque sequax Patris, cui maximus ipse
 NICOLEOS Lyciae, divum decus, & patria lux
 Rossigenum, aurata praeingit tempora lauro
 Insignemque ostentat ovans, & reddit honores.
 Tum CLEMENS, Latioque Patri, cui jungere sese
 IOANNES studuit: Rossaque è gente CYRILLUS

MAXI-

LIBER II.

12

MAXIMUS hunc: PETRUSque avi matarus, ALEXISque
 Insequitur, qui coelitum signavit honore
 Volodimiriadas magnos GLEBUMque Borissumque.
 En hic cui tantus circum caput affluit ardor
 Bulgarus, Hesperiam in magnam quem iussa Vitoldi
 Oratum Rossis pacem misere Quiritum.
 Afficit ingenio quantum calor emicet ore
 In Byzantinas furias, atque arduus iram
 Evolvat memori sub pectore? sed magis illuc
 Verte oculos, Divosque tuos, & nomina disce.
 15. Hic cui flammivomus vigilat pro pectore Phœbus
 Et latè rignum crebrescit vertice fulgur
 Rossorum è veteri patriâ, dum sceptrum Quirini
 Imperiumque Patris Moschi elarabat in oris,
 Multa tulit: flammis etiam tum sœva tyranni
 Instruxit rabies, propero mi Penniger ales
 Accursu, eriperet, Rossique hunc sisteret oris
 Incolumem; Italiam mox ivit, & ardua Petri
 Limina, ubi sacros fasces, Mitramque Pelasgam
 Exiit, adque pedes decorum pretiosa Quirini
 Pontificis posuit spolia, ut jam pondere honorum
 Liberior, fœdas serpentis Schismatis iras,
 Frangeret, atque luem Grajo depelleret orbe.
 Ponè comes positos qui iussus sumere fasces
 GREGORIUS MISAELEque potens pietatis & illi
 Par IONAS, Litava lectusque MACARIUS urbe?

E 2

Ut

IOSAPHATIDOS

Ut pretiosa ardent truncatis vulnera membris
Purpureas imitata faces, imitata pyropos?
Hæc illis Scythicus peperit furor, ille Tonantem
Dum Iesum intrepido testatur pectore, lethum
Lucratus, victor tantas enavit ad arces.
Huic comes est Ioseph, quem Patri fida Latino
Asservata fides, Latium cognomine fecit.
Quis procul ille autem, latè cui tortile collo
Aurum demigrat, digitosquæ incendit, iaspis,
(IOSAPHATUS querit:) Nosco crinesquæ sacriq;
Suggestum capitis (Magnus suscepit) & illam
Majestatem oris, quo cæci Schismatis atras
Dispulerat nebulas, & fuso sanguine magnus
Hic se Cyovius invexit Hypatius oris,
16. Atque hinc IOSAPHATUS, tellus accedere quando
Se videt insolitis, atquæ altera regna subire,
Mœnia quæ tantum triplici circumdata muro
Dive patent? radiis quæ sic undantibus ardent
Culmina? quæ liquidum conantur in æthera turre?
Ille refert: vario quæ spectas ordine signa
Adversasquæ super latè pendentia portas
Supplicia, & veterum monimenta expressa dolorum,
His Pater ipse locis posuit: victoribus ipse
Has dedit esse domos proprias, arcesquæ dicavit.
Hic densos Stephani Saxorum, en, aspice nimbos,
Inde Cruces, nudosq; Enses curvasquæ secures,
Fulmineasquæ Rotas, nec in uno vulnere stantem

Uncorum

LIBER II.

19

Uncorum rabiem, Serrasque Rogosq; Ferasquæ
Dipsades, & cæcis insutos utribus Angues,
Milleque pœnarum species, & funera mille.
Horret & ipse animus tot lethi cernere formas
Atquæ metu refugit, meminisse: sed aspice contra
Sylvarum virides scenas, & consita latè
Arbore perpetuâ, felicitis jugera campi.
Surgit odoratum lauri nemus: unde perennes
Omnipotens texit victoribus ipse coronas.
Namque Pater, tristi quâ Natus in arbore quondam
Purpureo dulcem effudit cum sanguine vitam,
Ipse manu teneram succidit ab arbore plantam,
Cœlestesquæ super glebas conservit: & ingens
Erupit subito nemus, insuditquæ patentes
Hos campos, ubi perpetuo pretiosa metallo
Virga viret, duroquæ crepat pro cortice dives
Bractea, vivus honos cœli, pulcherrima merces
Sanguinis Heroi: nos hic etiam ardor agebat
Oppetere immanem Christi pro Numine cadem:
Secius at cecidit, felix quem funere tanto
Dignari voluit vitæ Pater, atquæ necis Rex.
17. Dixerat, ecce autem species apparuit ingens
Magnanimûm Heroum, flagrant corpore toto
Vulnera, septenus quantum non flagrat Olympo
Cynthius, innubi cum iactat ab æthere lucem.
Cuiquæ sub inflicto densatus verberare sanguis
Durat, & attoniti radios disseminat astris,

Membræquæ

IOSAPHATIDOS

Membraquē ceu lectis lucent compacta corallis.
 Miratur tacitus tantum CUNCEVIUS osirum.
 Et similes animo jam concipit arduus ausus.
 Precipue à misti cum vulnere fortè recentem
 HRECOVIDEN spectat lacerum crudeliter artus
 Liventesquē olim, nunc vivo lumine, plenos
 Agnoscat vultusquē genasquē, exesagū duro
 Colla Catenarum morsu: ac prior incipit ultro:
 Salve Dive recens, magnum decus addite, cœlo.
 Quo tam crudeles permutas lumine pœnas
 Egregius magne fragili sub pectore mentis?
 Quæ tantum clarant te vulnera? nam mihi fama
 Non vano rumore tulit, te mille peremptum
 Vulneribus, vasti mersumquē Borysthenis undis.
 Tunc ego te magni Basilî venerabar alumnum
 Insignem, Manesquē sacros in vota vocabam,
 Ambibamquē pari vitam hanc impendere letho.
 Atquē hic HRECOVIDES: manet et tua maxime Prasul,
 Gloria, morsquē tibi, magnum spe præcipe bellum,
 Præcipe victricem palmam, grandæsquē triumphos.
 Et me Cyovii scelus exitiale Furoris
 Schismaticæquē manus summis dum perdere tentant
 Suppliciis, tanto attollunt, quem cernis honore.
 Namquē Borystheniæ missus cum mœnibus urbis
 Forte propinquabam, durisquē mapalibus hospes
 Successi, totam possem ut requiescere noctem
 Fronde super viridi. subito improvisus ab urbe

Hostis

LIBER II.

20

Hostis adest, tenuemquē casam circumstetit armis
 Sacrilegis: etenim me tunc complexa tenebat
 Difficilis fessumquē via, fessumquē laboris
 Dulcis et alta quies; referens tamen omnia menti
 Nocturnis quidquid strueret plebs impia cœptis,
 Quid moror? evellunt trepidos cum cardine postes:
 Viribus et ferro via fit: panduntur inermes
 Implenturquē fores, populi furialibus undis.
 Iamquē genu nixus vicine Mortis honorem
 Non humili flagrabam animo, cū protinus omni
 Abripior clamore virum et discendor arenā
 Iam ferro vincisquē gravis? quis cetera fando
 Explicet? hæc multo nunc stantia vulnera sole
 Testantur, livorquē novum mutatus in osirum.
 Hac vice sermonam, placidas cū longius horas
 Extraheret, nova forma viris oblata, recentem
 Auxit lætitiā: Sarogrodus namquē Sacerdos
 Ipse quoque infanda demessus colla securi
 Restiterat coram, sublimis tempora lauro,
 Victrici lauro: comitem sese addidit ollis
 Quem sacra Dardanii confessum sceptrā Parentis
 Thessalonica parens notas revocabat in oras
 Nequicquam: nam Schismaticis oppressus ab armis
 Magnanimum oppetiit satum, cœlumquē petiit.
 Congressi ergo manus jungunt dulciquē morantur
 Amplexu impliciti, mutosquē loquuntur amores.
 Nunc quoquē CUNCEVI præsagā mente futurum

Fumus

IOSAPHATIDOS

Funus adorantes, socios gratantur honores.
 Nil Superis clausum est: etas quæcunque futuris
 Parturiet lustris. præsens sine nube tuentur.
 Sed jam puniceo Titbonia sponsa cubili
 Purpureos ortus spondebat, & æthera sparsis
 Laxabat vicina comis, jam conscia sensim,
 Sidera pallebant: cupidum Basilius alumnum
 Admonet, abrumpat, dulces licet, ocyus orsus,
 Mortalesq; artus, desertaquæ membra revisat.
 18. Ventum erat ad patuli bipotentia limina cœli
 Quâ gemina surgunt porta, quarum altera vivo
 Crystallo perfecta nitet, visuq; caducis
 Objiciens oculis formas, distantia longe
 Admovet, inq; unum dispersos colligit ignes.
 Hâc quoties Divûm Genitor dignatur Olympo
 Accipere ingentes animas & pandere cœlum,
 Admitti jubet, & quæ sint ventura recludit.
 Altera de solido electro, leviquæ metallo
 Ingens, sublimis, centumq; effulta columnis,
 Clausa sed æternûm, varioq; abducta recessu,
 Quò centum ducunt aditus, stant ostia centum:
 Unde ruunt totidem voces, responsa volucrum
 Cœlituum. vel si Genitor ter maximus ipse
 Delectos affari animos decernit, & alta
 Fata movet, mentisq; sua penetralia nudat.
 Primâ igitur Magnus portâ Basilius amicum
 IOSAPHATUM educens, memorat quæ deinde gerenda

Bella

LIBER II.

21

Bella per ingentes cognata Rossidos oras:
 Incenditque animum magno venientis amore
 Funeris, & quantis expectent sidera votis
 Victorem, ingeminat, seq; his certatibus ipsum
 Affore pollicitus Rossas emisit in oras.

F

LIBER

LIBER TERTIUS.

ET jam tempus erat votis adhibere Tonantem,
 Et matutinis operari ex ordine sacris:
 Illicet è stratis primus CUNCEVIUS ardens
 Corripuit sese, & socios ante emicat omnes
 Impiger, atque hilaris dulces accurrit ad aras.
 Strymonii veluti volucres cum publica ripis
 Castra movent, aliasque undas, alia æquora querunt,
 Excubias qui primus agit, longasque volucrum
 Prævolat ante acies, cum pigrum nota soporem
 Sidera jam laxant, turmas clangore morantes
 Excitat & lætis sese super æthera pennis
 Attollit, properus, liquidasque eremigat auras.
 Haud minus & Præsul se matutinus agebat
 IOSAPHATUS, primusque suos in templa vocabat,
 Conscius ætheriæ tacito sub pectore flammæ,
 Speque alacer lethi: proprium nec longius ignem
 Dissimulat vultus, roseo flammatus in æstu.

Nam

LIBER III.

22

Nam riguas inter lachrymas, nimbosque liquentes
 Arcanum produnt oculi jubar, haustaque cælo
 Semina tralucet facie: sic Lucifer ardet
 Oceani perfusus aquis, teneroque decorus
 Incedit radio, crinesque repexit honores.
 2. Iamque Sacerdotes solito sacra carmina cantu
 Finierant, Diâs subiit CUNCEVIUS Aras
 Præcinctus solito castum subtegmine pectus:
 Hic ubi bis ternos subter calantia fontes
 Fila levant, murmurque vagum per gemmea saxa
 Pene ciet: summo vestis sed margine texti
 Quatuor artifice complectitur ordine, mundi
 Terrarumque plagas: species quas discolor omnes
 Explicat & puro mundum bene gestat in auro.
 Mox Tyriam cervice Stolum, mox grandibus oras
 Prætextam Chlamydem gemmis, Mitramque Sacerdos
 Præsulis imponit capiti: qui fausta precatus,
 Ore favere jubet, tacitisque assistere linguis.
 Ipse, dein Gnati cœlestia facta Tonantis
 Præcinit, attentis avidum bibit omnia vulgus
 Auribus: auget enim rerum momenta legentis
 Majestas, vultuque sacer qui promicat ardor.
 Excipiunt cantu reliqui, quem maximus olim
 Iessides cecinit venturi conscius ævi,
 Et geminus liquidum penetravit in æthera vates.
 Exin divinis rebus jam ritè peractis

F2

A templo

IOSAPHATIDOS

A templo sese referunt: sed Præsul ad aras
 Durat adhuc, fruiturq; polo, lachrymisq; calentes
 Irriguus vultus, sati promissa decori
 Expleri petit, & totum se destinat armis.
 3. Talibus illachrymans votis, & sensibus agras
 Prægressus terras, hominemque oblitus, anhela
 Mente subit cælum peragrans, & pascitur aurâ
 Ætheris insontis: sacro dum forte litando
 Tempus abest, nec tota dies se fundit in orbem.
 Interea mediam latè perlabitur urbem
 Nuncius, atque magis CUNCEVI amplectitur aulam,
 Iam fera Tartareis monstra erupisse cavernis
 Horrenda, & sævo non inferiora videri,
 Quò venère, Orco, miscerique omnia luctu,
 Omnia funereis Vittebsci mœnia flammis
 In cineres verti: viduam jam Præsule plebem
 Tanariis cecidisse lupis, cecidisse dolosis
 Insidiis vivamq; fidem exhalare sub auras.
 Id quoque IOSAPHATO jam cœli vectus ab oris
 Aliger attulerat: tempesti visque precantem
 Excierat monitis, & mœsto è pectore tristes
 Adducens gemitus, sic vocem rumpit amarus:
 Eja age rumpe moras tandem, tuaque arripe sacra
 Protinus: hostis habet, Præsul quam fascibus urbem
 Æthereis flectis, ruit alto à culmine cœpta
 UNIO, jamq; alti surgit tibi gloria fati,
 4. Sic ait & manibus vittas, & pallia notis

Effert

LIBER III.

23

Effert ipse adytis, addit funalibus ignes,
 Expedit & laticem, Cereremq; & munera Bacchi,
 Divinis libanda aris: Nabatheaquæ flammis
 Thura cremanda suis; vicinas Præsul in ades
 Interea abscedens nodo sua tergora aheno
 Ter stringit circum, loricamque insuper aspris
 Horrentem spiculis, & vulnera lenta ferentem
 Induit, ad sacras ut sisteret integer aras,
 Sanguinis & purum Superis dum libat honorem,
 Ipse suo staret cum sanguine victima cœlo.
 5. Interea stygiis Monstrum se concitat alis,
 Sacrilegum monstrum Discordia, quodque Pelasgi
 (Quando illis primùm natum perhibetur in oris
 Schisma vocant, non ulla lues immanior orbi)
 Antraque nota petit, secretaq; tecta Megara,
 Est locus admissis quæ curva Borysthenis undis
 Littora mordentur, vastos ubi Silva recessus
 Effecit objectu Nemorum, quibus horrida latè
 Incubat, & densis nox imminet atra tenebris.
 Stat specus, & vivo fingit pendentia saxo
 Antra, cavosque lares stygiis habitata colonis
 Limina, concilium placuit si quando vocare
 Tartareum, pestesque Erebi dimittere in oras,
 Moliriq; necem populis, & vertere regna.
 6. Iuppiter hic etenim Rossis qui creditus olim
 Fulmineos vibrare ignes, flammisq; trisulcis
 Frangere nimbosas hiemes, (dum Nomen IESU

Diditur

IOSAPHATIDOS

Diditur, & sedi patuit dolus improbus Orei,)
 Demersus fluvio, carisq; abductus ab aris
 Ultoris posuit templum Iovis: has sibi sedes
 Has furiis statuit: rabidis hinc exitus Umbris
 Quaeq; die medio volitant, terrentq; paventes,
 Quaeq; sub Idalia jam sera crepuscula stella
 Per tenebras ululant, bustisq; morantur, & undis;
 Hic ubi triste stetit, terroremq; addidit umbris
 Portentum, pridem tenebris quos forte libellos
 Condiderat, subito eruit, & quos perfida Moschi
 Barbaries, quos Orsa vetus, fraudumq; sequestra
 Kyovia, & tanti Mohilovia conscia facti:
 Quos Constantinâ, qui se mentitur in urbe
 Esse caput Grajâ, Rossas submisit in urbes
 IOSAPHATUM contra, ut stimulis haud mollibus iras
 Arrigeret vulgi, & mortem celeraret iniquam.
 Colligit has Furia, atq; sinum simul abdit in atrum,
 Septenasq; super pestes, Erebiq; Sorores
 Agglomerans, notas Vittebsci aufertur in arces,
 Extremam factura manum, sceleriq; dolisq;.
 7. Hic densus latè populus dum fluctuat altis
 Effusus templi penetralibus, obvia contra
 Pestis adest, portisq; ipsis assistit, Achivi
 Assimulans peregrini habitus, frontemq; nefandam
 Effetamque situ, canis infundit honestis.
 Fit simul Antimachus, sacros moresque habitusq;
 Qui simulet, fidens animi, seu volvere fraudes,

Sive

LIBER III.

24

Sive leves ausis implere ferocibus urbes.
 Undique conveniunt avidi, mentemq; tuendo
 Expleri nequeunt: certant agnoscere vatem.
 Argolicum, trahit unde suos gens Rossia ritus,
 Expediuntq; manus & large munera gaze
 Partiri certant: cunctos tamen ante Senatus
 (Namque venenatos sensim sub pectore motus
 Olli adspirat, membrisq; interplicat ignes
 Vipereos, fallitq; animos, versatq; furentes)
 Accipere exoptant, mensisq; adhibere paratis.
 Ergo ubi jam magis, atque magis servescere spectat
 Et vultu pendere suo: lata aëra quando
 Densum humero vulgus vix explicat, ilicet aptum
 Arripiens tempus, primum partitur in omnes
 Quos olim tales servatos vexit in usus
 Ipse libros, magnis expressaq; nomina ceris,
 Occultam inspirans chartis pestemq; dolumque.
 Ac dum nascentes rudis ardor in ossibus iras
 Versantum, cupidisque oculis data scripta legentum,
 Accendit, tentatque lues sublapsa medullas,
 8. Incipit: Haud unquam certè nos mittere vestros,
 RAXIALI magni, penuria sœta Triones:
 Nec tantum rabies Dominorum barbara Thracum
 Concutit hos animos, jurataque pectora vobis,
 Quantum ne Rossas pietas diffusa per oras,
 Et Grajis primum lumen de fontibus haustum
 Occidat, Hesperiiis exactum protinus umbru.

Atque

IOSAPHATIDOS

Atque equidem quoniam cepit Fortuna ruinas
Urgeat, inq, aliud nostra fastidia cedis
Sæva malum vertat, nos nos quæcumq, se veris
Fata vehunt vicibus, Resisq, minata colonis
Sidera portendunt, nostris cervicibus ultro
Sumimus, & Superis lati persolvimus iras.
Vos modò florentes & Religione receptâ
Et veterum sacris nullo molimine moti
Perseis: quanquam ô solita virtutis egentes,
Prò quantum duratis, adhuc si vescitur aura
IOSAPHATUS, qui vos Latii sub sceptrâ Tyranni
Hesperiumq, jugum cogit: qui sacra parentum
Sacrilegus, festosq, dies, ritusq, resolvit:
Et nova, nec Superis, Patribus nec nota Pelasgis,
Nescio quæ Latio ducens mysteria cælo,
Indicit: quæ nos Patribus responsa feremus
Degeneres nati? qui vix dum forte parentum
Lethales oculos, summaq, in nocte natantes
Condidimus, moresq, simul, Ritusq, vetustos
Condimus ipsa illâ dextrâ? Latine Colonos
Vos cæli fecere unquam? Latine priores
Tartareas vestro pepulerunt orbe tenebras?
A Latii Helene, sceptrisque insignis & armis
Sventoslaoides castris adscriptus IESU est?
Scitis enim, & gratos nimium meminisse necesse est,
Cum sua nunc Bessus, queruli nunc aceola Nili,
Nunc dices Arabes glebis cum grandibus auri

Admitti

20 LIBER III. 1

25

Admitti orarent, mysteria, cumq, Quiritum
Pontifices, Regesque suos imponere mores
Optarent, solos magna tum voce Pelasgos
Volodimere probas, soli meruere Pelasgi
Spargere Divinum Rosorum in pectora lumen.
At modò pertasos veterum, nova querere sacra
Et patrias aras, & patria templa, mitrasq,
Divosque Ausoniis, pudor haud est, prodere iussis?
Hac tum sperabamus? & hæc jurata fides est?
Cum Geta, cum Biston, patrios populatibus agros
Vaslat atrox, miscetque satis incendia latæ,
Illicet armatas acies, instructaque campo
Agmina non segnes, eductis, eruit aras
Templaq, Raxialasque furens impune per urbes
IOSAPHATUS, vivit tamen, & Vitttebscia visit
Mœnia, & has aras, hac rursus templa reviset?
Quando erit illa dies, riguas cum sanguine dextras
Cælo ostendetis, noxasque piabitis urbis?
Dixerat, & sese templi penetralibus alti
Intulit, ac medio ancepites sermone reliquit.
Extremplò varias trepidum rumoribus iras
Vulgus alit: surgitq, animis, totoque receptat
Pectore dicentis furias: animamq, litare
IOSAPHATI statuunt, & sanguine querere laudem.
Ac veluti magna in sylva, cum dura Leonum
Exigit ora fames, si fors Maurusia cornu

G

Ieiunum

IOSAPHATIDOS

Ieiunum attentet, vel paullum figat arundo,
 Excitet aut vigilum latratibus antra canum vir,
 Ignescit commota fames, nemorumq; per umbras
 Effera bacchatur rabies: absistit ab ore
 Ardor, & absentem morsus desigit in hostem.
 9. Et jam IOSAPHATUS sacras defunctus ad aras
 Cœlestes animo monitus, & iussa revolvens
 Supremum decernit iter: fatalibus ergo
 Cornipedes jungunt bigis: descendit in artus
 Horror, et attonitus comitum timor ossibus errat.
 Augur enim mens ipsa mali est, & saepe futuros
 Ipsa praeit casus, venturaque fata retexit.
 Nil animi trepidus Praesul, jubet ocyus omnes
 Praecipitare moras, tantis seseque periculis
 Dignatur: tu solus agit, mentemque perurris
 Christe DEUS: stantem te jam pro mœnibus urbis
 Ad palmasque altas, & prœmia summa vocantem
 Aspicit, his animos, his fortia pectora firmat.
 Interea tumultum, quo saucia corpora condant,
 Accelerare jubet, summo nec claudere saxo,
 Donec Vittebsca corpus referatur ab urbe
 Vulneribus lacerum, multoque in sanguine fœdum.
 Hac super, ætherias supplex affusus ad aras,
 Extremum templisque Vale, notisque locutus
 Mœnibus, baud parco spargebat lumina fletu.
 Tunc ubi jam portas, & mœnia lata Polottæ
 Prægressus, campos cursu carpebat apertos,

Incipit

LIBER III.

26

10. Incipit affari Superos, & tendere palmas.
 In me nulla mora est Superi, quâ ducitis adsum:
 Divinosque sequor monitus: vos si qua meretur
 Mortalis pietas, si necdum temnimur agri,
 Hanc servate urbem, placidique hanc cernite gentem.
 Hoc tantum: quod si sanctâ pietate moveri
 Vos juvat, & pronas adhibere precantibus aures:
 Ausonii, primum Patri clarate trophæa
 Rossigenum in terris, & fœdam avertite pestem
 Schismatis: unanimo regnet concordia mundo.
 Tum mihi qui clausas, ausi recludere portas
 Atque Polottanæ Mysten imponere sedi
 Immeritum licet, & tanta sub mole jacentem,
 Usque secundetis, cœli & cumuleis honore
 Praecipue SKUMINUM magni de sanguine TYSCI
 TYSKIEVIUM, tantis ejus suffulta lacertis
 UNIO, certantem contra persistit Auernum:
 Nota viri pietas, nota argumenta caloris
 Ætherei: quantosque animis assurgat in ausus,
 Sive vocet Patriæ jam spes accisa cadentis
 Sive redux cœlo, multosque ignota per annos
 Religio: gemino virtus hac sufficit orbi.
 11. Iamq; dies, alterque dies patefecerat orbem,
 Vittebsciq; procul turres, atque ardua longè
 Mœnia cernere erat, geminisq; in montibus arces:
 Id specula ex alta & celsa pro vertice turris

G 2

Tartareum

IOSAPHATIDOS

Tartareum spectans Monstrum, se protinus alis
Corripit, inq; domos & dudum nota recurſat
Hospitia, infractasq; acuit rumoribus iras.
Hic ſeſſus vates luſtris: hic cana verendo
Ora Sacerdoti ſimilis: mox integer avi
Apparet Iuvenis, crudi nec Martis egentes
Oſtentans, pariterq; manus, pariterq; lacertos,
Arma fremit, nudos vaginaq; eripit enſes,
Seq; offert, ſi quando dies ſera evocet arma.
Miranturq; ſenes atrum rubigine ferrum
Luce vivere nova ſubito: curvasq; bipennes
Injuſtis pendere locis, ſtare obvia paſſim
Telaq; fraxineasq; ſudes, quercuſq; præcuſtas;
Et male venturi ſceleris primordia lati
Aſpectant, furisq; ſuis, culpaq; fruuntur.
12. At Præſul tantis nil pectora territus Orci
Inſidiis, vacuas plateas, nec ut ante faventes
Occuſus cernens populi, jam ſentit agi res
Supremas: infanda ſibi jam funera cudi.
Ergo alacris ſolitoq; genas in dulcia laxans
Gaudia, nec pavido concretus frigore membra
Protinus hortatur notis ſuccedere teſtis,
Attonitos famulos, urbiſq; ſilentia multo
Librantes animo. Cælo ruit interea nox,
Cunctanteſq; diu projecit in æthera ſtellas
Veſper, & averſus junxit ſua plauiſtra Bootes.
Aſt ubi deſectos animos & inertia curis

Ora

LIBER III.

27

Ora videt comitum, menſas inferre dapeſq;
Imperat, & victu vines revocare cadentes.
Vina dein ſociis queis mentis nubila ſolvant
Dividit, invitataq; hilaris, blandiſq; morantes
Vocibus impellit: ponant mærentia corda,
Secludantq; metus, nunc prima exordia vite
Nataleſq; ſuos credant: ſunt cætera cura
Cœlitibus, quanquam per tot discrimina rerum
In Superam revocent patriam, ſedeſq; beatas.
Ibimus ô ſocii, cœlumq; intrare licebit.
Atq; ea dum letis confundit, & horrida blando
Omina delenit vultu, ſpemq; induit ori,
Intrepidoq; premit lethi ſub pectore amorem,
Admiſſis Comites ſpargebant lumina nimbis.
13. Exin ſe lachrymans tacitas abducit in ades
Ut votis cœloque vacet: tunc maximus urbem
Terror habet, ſpiſſasq; magis caligo tenebras
Horriſcat: pavidis voces geminantur in auris,
Sibilaq;, & crebris clamat ſtridoribus æther.
Aſpirat Boreas, ſeviſq; ſonoribus Euri
Luſtantur, plateasq; & teſta in turbine verſant,
Pulvereosq; globos rapiunt: ſtant ſanguine nubes,
Funefteſq; ululant, per templa & buſta, volucres.
Accelerat ſcelus & vulgus furiale capaces
Projicit in plateas: ſtriſto Discordia ferro
Vertitur in medio: jungunt rabieſq;, doliq;
Inſidiaq; gradum: lethi jam major imago

Sanguineas

IOSAPHATIDOS

Sanguineas exerta manus, exerta lacertos
Obsidet & posses, & limina aperta domorum.
14. Nunc age Calliope summos ordire labores,
Et quos Rossigenam in terris mirata tumultus
Videris, ipsa mone: quanto molimine Schisma
Concierit vulgus? quantis scelus exiit armis
Per populos miscens ferro fanda atq; nefanda.
Iam prope caeruleis Phœbe subjecta quadrigis
Ambigua vix fronte micans, lucemq; maligna
Involvens nebula, medium tendebat in axem:
Cum subito cani indutus vocemque comasq;
Antimachi, Genius Cocytii ab sede profectus,
IOSAPHATUM petit, & solita jam tecta quiete
Semisopita fremit circum, si quem evocet aula,
Et serat insanâ verborum incendia rixa.
Nec mora, jam præter portas, clausosque penates,
Itq; reditque frequens, dextra nunc limina quassat,
Nunc vocem horrendam tollit, nunc ora fenestris
Ingerit, & fedi spargit mala semina belli.
Ac veluti umbrosa in sylva cum dura coëgit
Ex longo ventris rabies armenta luporum,
Qui melior versare dolos, & fallere noctis
Excubias, præcurrit iter: stat cætera cæcis
In sylvis legio, prædasque operitur opimas:
Ille autem nunc septa ovium, nunc fida cubantum
Tecta molossorum petit, interdumque recedit,
Interdum redit, & rursus latrantibus instat:

Donec

LIBER III.

28

Donec ubi in sylvis fugientem longius ausi
Latratu morsuq; sequi, qui forte reductis
Arbustis latuere lupi, velut agmine facto
Excipiunt miseros, laniantque in frustra molossos,
Hinc tuti invadunt stabulum, viduasque bidentes.
Non aliter stygii Genius sævisimus Antri
Oppugnat placidam tranquillæ Præsulis aulam,
Et vigiles excit famulos, & suggerit arma.
Quin etiam rabidis miscens convicia verbis
Intonat: Heus stygiis cretum de semine monstrum
Belialique genus, stirpemque decemplicis hydra,
Rossigenamque lucem, Pacisq; & Numinis hostem,
Mille catastarum vinclis, & mille necandum
Funeribus: nescis jam stare in linine pœnas?
15. Non tulit insontis Domini tot probra Iuventus,
Et sese abruptis foribus procul ejicit, atque
Sponte resistentem, trepidæ nec inertia dantem
Terga fuga, hoc ipsum ut strueret, rapiuntq; trabuntq;
Atque onerant vinclis: tum quæ fiducia tanta,
Quidve velit? fari mandant: silet ille protervo
Nubilus obtutu, tacitoque in pectore gaudet,
Stare necis causas, supremamque affore lucem
Consiliis cœptisque suis: hæc omnia longè
Antimachus dum cernit agi, dum fluctuat omnis
Iam populus, cecosq; movet sub nocte tumultus,
Opportunus adest, & dictis omnia acerbat.
Imo ait ô cives positis confidite telis!

O Patria

IOSAPHATIDOS

O Patria, ô Superi! sacra ô altaria Divum!
 Huc ventum est! duris onerati impune catenis
 Raptamur! librat lassa cervice Sacerdos
 Vincula: quin etiam jam funera, certa parari,
 Postera cum primos aurora redaxerit ortus,
 Fors videt. hanc primam noctem sine cade nequibas
 Si trahere & ducem ferri stridore soporem
 Si parat, ecquid non lux crasina civibus addes?
 Dixerat: exoritur furor undique, & undiq; clamor
 Astra ferit, quô prima toris exhorruit atas
 Et matrum adstricto riguerunt ubere nati.
 Invadant urbem Furia, & reclusa profunda
 Atria Coeuti socios in aperta maniplos
 Emittunt stimulantq; animos: properatur ad arcem
 IOSAPHATI, savisq; lares cinguntur ab armis.
 16. Pallida lugubrem sed jam Pallantias ortum,
 Sanguineas effusa comas, & nubila caeli
 Obtendens oculis, mœsto patefecerat Orbi
 Funeream vectura diem: nec longius iras
 Dissimulare juvat: summo rem cernere ferro
 Iam libet: ara sonant celsæ pro turribus Arcis,
 Densaturq; acies, fidum stipatq; virum vir.
 Circumstant portas, obeuntq; indagine muros.
 Nec minus & juvenes postes tutantur heriles
 Magnanimi, paribus nunc tela retundere telis:
 Nunc magis emunire aditus: sed fit via ferro:
 Iamq; fatiscentes magno cum fragmine porta

Accipiant

LIBER III.

29

Accipiunt populum, servetq; miserrima strages:
 Hic furor est, cum fors incustodita Leones
 Invadunt stabula, aut vacuas custodibus arces
 Hostis habet: quocunque vocat crudelis Enyo
 Hæc itur ferro: non sacra profanavê cura,
 Audet & extremum scelus omnia: sævit in auras
 Clamor, & elisô geminata tonitrua plumbô.
 17. Ast ubi jam Comitum gemitus, & sæva cadentum
 Vulnera sollicita accepit CUNCEVIUS aure,
 Illicet assurgit (toto nam corpore stratus
 Equabat noctem precibus, thoraca severis
 Indutus rigidum setis) quâ plurimus ardor
 Fervet adhuc populi, & toto clamore vocatur
 IOSAPHATUS, placidè progressus, inhospita vulgi
 Arma videt, dextrâq; Crucem super aëra pingens,
 Ætheriam vobis pacem, Divosque faventes
 Cara, inquit, soboles precor: ecquid at ista meorum
 Turba nocet Comitum? si me, & mea funera vultis,
 En ego IOSAPHATUS Prasul, quem quaritis, adsum.
 Hos finite illæsos: fors hic quoq; sanguis abundè
 Exsatiæ furias? Dixit, subito arma, sudescq;
 Labuntur manibus, mutiq; obtutibus hærent
 Attoniti. potuitq; atrox tunc Prasule viso
 Conticuisse furor. sed cum languescere sentit
 Antimachus rabiem: supremâq; cœpta morari,
 Quos scelere ante alios, & certo tollere ferro
 Iuratos, procul ipse viros à limine tecti

H

Viderat

IOSAPHATIDOS

Viderat exclusos, vocat intra tecta, viamq;
 Laxat, & obstantes simul huc, simul exigit illuc;
 Illi quâ via prima ruunt, mora nulla, sudemq;
 IOSAPHATO prior infringit: labat ille caducum
 Saucius in caput: hic alter surrectus in auras
 Fulmineam geminâ dextrâ super ora securim
 Stringit, & impactô diffindit tempora ferrô.
 18. Ast alii, Comitum palantia terga secuti
 Continuant facinus: labor his evellere postes,
 Scrutariq; domos imasq; evertere sedes.
 Sicut ubi rabidis si quando præda molossis
 Delituit, volucris se vertit in omnia cursu
 Flamma canum, deciesq; eadem vestigia lustrant.
 Hæc inter proprio demersus sanguine Prasul
 Volvitur, extremâq; animâ connixus IESUM
 Voce vocans, cœlesti Crucis pro pectore signum
 Deducit, lethiq; refert pro munere laudes.
 At subito Antimachus dum singultantia cæsi
 Pectora jam strident, atq; ager anhelitus urget
 Paulatim fugientem animam: Nil (intonat) actum est.
 Huc chalybes socii, fortes huc vertite dextras,
 Astutasque animi latebras perquirite ferro.
 Dixerat, ac rabido rursus exstimulata furore
 Barbaries, magno totam clamore per urbem
 Saxa per & latè turpi fora squalida ceno
 Prasulis exanimum vicina ad littora corpus
 Corripiunt, vastoque, super cervice, Molarz

Impositio

LIBER III.

30

Impositio, procul in scopulos, in & aspera saxa
 Præcipiti jaciunt casu. tum quâ magis undas
 Duna rapit, torvusque inum descendit in antrum,
 Altiùs avectum summo mersere profundo.
 Ter fugistis aque, ter curvo littore fluctus
 Duna pater frangens, totis scelus horruit undis.
 19. Non tulit id Superum summâ qui plurimus arce
 IOSAPHATO assistebat adhuc chorus, illicet arma,
 Arma fremunt omnes, & justas sumere pœnas.
 Et jam terrificis obduci nubibus æther
 Et piceis horrere umbris cælum incipit altum:
 Tum globus aërio sensim descendere traçiu
 Membra super, vacuumque suo jam nomine Corpus
 Ater, & æterna circum ferrugine Noctis
 Horridus, in medio flagrantis semita flamma
 Findebat torvas ardenti limite nubes,
 Ingentemq; facem liquida cum luce traherat:
 Hic etenim ultores instructis cominus ibant
 Ordinibus Superi, tandem scelerata supremo
 Mœnia mersuri fato: jam maxima nigro
 Fulmina contraxere polo, pestemq; famemq;
 Lethiferasque lues, & tristi crine Cometas,
 Atque Gomorrhæas Sodomo cum sulfure flammæ.
 Sed vetuit GENITOR tunc votis cuncta recentis
 Hospitis indulgens, summo tamen æthera nutu
 Concutit, unde polusq; vagus, pelagusq; profundum
 Intremuit latè, & magno sic intonat ere:

H 2

Vipereum

IOSAPHATIDOS

Vipercum genus & Divis exosa propago,
 Ni mihi IOSAPHATI virtusq; precesque tenerent
 Fortè manus, ego vos: sed jam nunc ite volucres
 Armigeri: major sceleris quos versat Erinny's
 Precipuumq; nefas, fatalibus urite frontes
 Consciaq; ora notis, seu qui Vittebscia servant
 Mœnia: consilio seu qui venere nefando.
 Pars stricto pereat ferro: (mea namq; sequetur
 Iussa SIGISMUNDUS, Lechia qui sceptrâ potentis
 Belligerosque domat populos, justissimus unus:)
 Pars fugiat Patriam, & secum sua crimina Rossis
 Exportet terris: propero pars funere vitam
 Projiciat, meritosq; stygis descendat in ignes.
 Dixit, & æterno voces adamante notavit.
 20. Interea vinclis liber mortalibus ibat
 In liquidas Superum CUNCEVI spiritus auras:
 Protinus Al gerum delabitur agmen ab alto:
 Ter mille, evincti Lauro, Michaële magistro,
 Victoriq; animo, magna, à cade recenti
 Purpuream infundunt Chlamydem, mirabile dextrâ,
 Ingenio, pretioque decus, missumq; Tonantis
 Ippius è manibus textum sublime Coronæ
 Apportant: quacumq; viam secat aethere victor
 Spiritus, irriguo lucet via lumine latè,
 Impressumq; tenax longum tenet aura Nitorem.
 Illum sed GENITOR stellati in limine Templi
 Omne trahens cœlum tanta in spectacula, latus

Accipit

LIBER III.

31

Accipit, & pronis gestans stata pramia dextris
 Amplexu venientem ambit, totoq; micantem
 Latitia insueta mentem dignatur amore.

Salve Dive, decus Patriæ, pars magna Beati
 Concilii, cui jam positis altaribus omnis
 Rossia dona feret: sacras cui ducere pompas
 Innumera properant gentes. jam Maximus orbem
 In laudes aperire tuas URBANUS ab alta
 Apparat Hesperia, Divumq; indicere honores.
 Ecquis erit mecum patrias qui primus ad aras
 Supplicibus fusus genibus CUNCEVIA cantet
 Vulnera? qui tantum non lento pectore Divum
 Accipit? his templum solido de marmore campis
 Propter aquam, surgat, tortis ubi spumeus urget
 Vorticibus sua saxa Rubon, famulisque cruenta
 Littora lambit aquis: mediâ testudine tecti
 Ingens IOSAPHATUS stabit, victriciaque altis
 Tempora praeinctus foliis sua templa tenebit.
 Iamq; revertentis juvat occursantia plebis
 Agmina, votorumque reas numerare catervas:
 Iam celsis appensa tholis monimenta metallo
 Cernere erit, reducem cassis testantia vitam.
 Atque hic insolitamque luem, morbosque furentes
 Vicinosq; obitus: precibus fugisse legemus

Dive

IOSAPHATIDOS

Dive tuis, addent domitam, pulsamque cruenta
Bellonæ rabiem, Lechiaque addicta trophæa,
Atque Sudermannis derepta è possibus arma.

ARGU-

ARGUMENTUM

LIBRI PRIMI.

1. 2. Propositio operis cum invocatione.
3. Vittebscum civitas Russiæ, in finibus Moscoviæ: cujus Cives à prima ad Christum conversione, Græcis initiati mysteriis, eorundem distracti Schismate ab Ecclesiæ communione discessere.
4. D. Basilii Ordo Ecclesiæ utilissimus. Ab hujus Sanctissima disciplina IOSAPHAT CUNCEVICIUM DEUS Opt: Max: suis aspirationibus ad incredibilem inflammat Zelum. Ubi fingitur visso quædam allegorica, futuræ cædis complexa eventum: nimirum, Hesperum Unionis offusum caligine Schismaticorum, magis enitescere.
5. Ingressus Archiepiscopi Vittebscum, quò tempore prima sementis conjurationis jacta ex falso de Archiepiscopo rumore.
6. In Civitatis ipso ingressu, Angelorum Vittebsci tutelarium opem implorat.
7. Templum Episcopale reperit per impietatem Schismaticorum ita obsoletum: ut non jam domicilium, sed emortuæ Religionis sepulchrum diceret. Vestem nimirum IOSEPHI pius IACOB cruentam videbat. IOSEPHUM

ARGUMENTUM

PHUM non videbat.

8. Schimatis descriptio. Tumultus per causam motarum imaginum & templi lustrati in relat. ad Urb: VIII.

9. Hac fictione ostenduntur per advenas Græcos, ad speciem Monachos, seditionum procellæ sæpius excitatæ. Datur huic monstro Oratio, in qua quotidianæ Schismaticorum plenæque maledicentiæ in S. Romanam Apostolicam Ecclesiam voces, exprimuntur. Moschus Patriarcha ad fines Russiæ adiens, alios suæ sacrilegæ rebellionis socios Episcopos & presbyteros Rossis in locum Catholicorum substituit: & totam permiscet tumultibus Provinciam.

10. Angelus Archiepiscopi tutelaris dum adhuc Martyrii tempus non esse, cælo nunciat, tumultus in Archiepiscopum reperit commotos, ejusque injuriæ poenas decernit sumere.

11. Oratio IOSAPHAT deprecantis pro insensissimis adversariis.

12. IOSAPHAT prope Angelico decorus aspectu in tumultuantem dat sese concionem, gravissimisque verbis omnem seditionis flammam extinguit. In relat. ad Urbanum VIII.

13. Cacodæmon languentem agræ ferens seditionem, magno fragore edito, avolat: Archiepiscopus Polociam redit. ejus descriptio.

14. Templum Cathedrale Græcorum Polociæ, D. Sophiæ, hoc est Verbo DEI, Sapientiæ Patris, à Borisso Duce Polocens. positum, per injuriam Schismaticorum labefa-

LIBRI II.

33

labefactatum, IOSAPHAT restaurat.

15. Pulcherrimis Picturis exornatur Ecclesia. ubi inter cæteras effigies, dom S. Stephani Protomartyris, contemplatur Archiepiscopus imaginem, similis per saxa Necis desiderium concipit.

16. Affirmatam Martyrii divinitus spem gaudet, Tumulumque sibi excitari, in quo condatur, imperat.

ARGUMENTUM LIBRI SECUNDI.

1. DEUS Opt: Max: Rossiam contemplatus, coram D. Praxede Virgine, Principe olim Rossæ, de Schismaticorum nefariis facinoribus conqueritur. Qui cum publico suæ superstitionis arcerentur exercitio, occultis itineribus ad privatas confluebant ædes. Atque quidam è plebe nullis initiati sacris, officiò Presbyteri perfungi, Divinis Mysteriis per summum sacrilegium operari, Matrimonia conferre & absolvere, non exhorruere.

2. Praxedis Beata placat Numen, magnique IOSAPHAT interponit merita.

3. & 4. Angelus Custos Archiepiscopi, cælum subit cum Phiala plena lachrymarum, quas IOSAPHAT in Oratione profundeabat: & cum libello, in quo ejus totam penè vitam, moresque Religiosissimos, descripsit.

5. DEUS promeritis IOSAPHAT placatus, Russiæ ignoscit

ARGUMENTUM

ignoscit, Martyrem fore, in numerumquē referendum Sanctorum, prædicit, post gravissimas de vita quæstiones institutas, per Illustrissimum & Reverendissimum EUSTACHIUM WOLLOWICZ Episcop: Vilnē: cujus personam gessit Perillust: ac Revered: D. GEORGIUS TYSKIEWICZ Episc: Methon: & Suffr: Vilnen: per Illustrissimum & Reverendissimum IOSEPHUM VELAMINUM Rutsky Archiepiscop: Metropolitanum Kyjoviensem, pro quo Reverendissimus RAPHAEL KORSAK Episcop: Halicien: adfuit: & per Reverendissimum ANTONIUM SIELAVA, Archiepiscopum Polocensem.

6. Prodigia, inquisitionis tempore. Super Illustrissimos & Reverendissimos Inquisitores in summo templo disputantes, lux ingens apparuit Polociæ: Vittebsci verò in fastigio templi Græci, Stella cum Sole cruento: Ibidem Cives poenitentiam sceleris publicè agunt, eumquē indigentem Patronum appellant. Arida manus cujusdam Nobilis ad sepulchrum Martyris pristino vigori restituta &c.

7. Recepta Beato viro consuetudo ad mensam sacros libros audiendi, præsertim annales Ecclesiasticos, exprimitur. SS. Methodius & Cyrillus Apostoli Slavorum, & Russiæ.

8. Sub primam noctem quotidie se gravissimè ultro flagris accipiebat.

9. Inter verbera lux in ejus cubiculo ab aliis observata: dubio procul ex Angelorum præsentia.

10. Sæpius in altissimos raptus divinosquē in oratione
mentis

LIBRI II.

34

mentis excessus avocabatur. Hac occasione afferuntur à Poësi cætera.

11. Arx cœlestis, in qua Archiepiscopi Metropolitanì Kyovienses Catholici aternâ beatitudine fruuntur.

12. A D. Basilio edocetur, qui nam sint illi Pontifices? cur aliæ vacuæ sedes? nimirum quæ Schismaticos olim tenuère.

13. Prima Conversio Rossiæ Rurico, Sinevo, & Truvorio Principibus, sed inconstans, quòd per Schismaticos Græcos affecta esset. Primus tamen Episcopus Anonymus sub Volodimiro Principe, creditur Catholicus fuisse: à quo Fulminator Iupiter Rossorum, sive *Piorun* submersus est.

14. Fasti Pontificum Kyoviensium Catholicorū. Theopompo dubiæ fidei Græco successit Hilarion Rossus, qui à Patriarcha Schismatico inaugurari noluit, authore Iaroslao Principe Rossiæ. Ephræm Græcus, Anno Christi 1092. qui S. Nicolai translationem cum Latinis celebrari iussit. Clemens 1146. Ioannes 1170. Cyrillus 1250. Maximus anno 1283. Petrus Rossus 1364. celebris editis concionibus. Alexius Rossus 1307. hic Borisi & Glebi Principum Rossiæ Martyrum festos dies esse iussit. Gregorius Cimowlak Bulgarus, Legatus ad Summum Pontificem à Vittoldo Lithvaniæ Duce pro Unione innovanda.

15. Isidorus Bulgarus, qui dum in Moschovia Catholicam promovet animorum Consensionem, à flammis pyraquē sibi structa, Kyoviam profugit: Deinde Romæ de-

ARGUMENTUM

posita Archiepiscopi Metropolitanī Kyioviensis Mitrā, Constantinopolim ad eandem unionem propagandam sese contulit. Successorem habuit Gregorium, anno 1442 à Pio II. P. M. consecratum. Misael sedit anno 1474. Ionas Hleznā 1482. Macarius, Archimandrita Vilnensis, dum ad Archiepiscopatum proficiscitur, à Scythis pro religione cæsus occubuit. Ioseph Soltan anno 1497. Latinus propter consensionem cum Sancta Romana Apostolica Sede à Rossis appellatus. Hypatius Pociey, magnæ vir sanctitatis, duobus digitis amputatis, lethalem in cervice plagam à Sicario quodam Vilnæ Schismaticorum operā ad eundem occidendum immisso accepit.

16. Martyrum pro S. Unione cæsorū in cœlo Domīcilium.

17. Eorundem immortalis gloria & nomina; ac princeps è recentioribus Antonius Hrecovicus Ordinis S. Basilii Magni submersus à Schismaticis Kyoviæ, Matthæus Presbyter Sarogrodensis, securi eandem ob causam percussus. Neophytus item Thessalonicensis, post absolutum Romæ studiorum cursum, dum Patriam repetit, in itinere cum socio interfectus à Schismaticis.

18. Duæ Portæ Divinarum revelationum.

ARGUMENTUM

LIBRI III.

1. Vigilantia & animi promptitudo Archiepiscopi in religionis officiis.

2. Vestitus

LIBRI III.

35

2. Vestitus Episcopalis Græcus in matutinis precibus, pallium nimirum, in quo, sex fluvii niveo, purpureoque filo detexti: in margine verò, quatuor colorum species, quatuor Evangelii scriptores, aut mundi partes significantes. His indutus Evangelium canit.

3. Rumor de Vittebscanorum à religionis unione defectu, quod etiam divinitus cognoscit ipse in Oratione IOSAPHAT.

4. Angelus sacros apparatus ad divinas peragendas libationes instruere fingitur, dum Archiepiscopus pro more suo perpetuo, funiculis æreis ante Liturgiam se adstringit.

5. 6. Locus fideus prope Kyjoviam, quo Schismatici Cacodæmones contra unionem acturi conveniunt. Fulminator vetus Jupiter, eas optavit sedes. Epistolæ variis ex locis Schismaticorum, statam eadem IOSAPHAT molientum ibidem asservatæ.

7. Effuso è templo è re divina populo, Vittebsci, Cacodæmon in habitu Græci Monachi occurrit, & Epistolas Magistratui cæterisque illius urbis Civibus distribuit. Taliū etenim hominum operā omnes in Rossia natæ adulteraque seditiones.

8. Oratio impostoris, Schismaticorum quotidianas in Catholicos Rossos exprimens voces. Wolodimirus Sventoslai Princip: Rossie filius, ad quē Mahometani, Egyptii, Arabes, Latini, legatos mittebant, ut ad eorum accederet religiones: ille tamen omnibus aliis missis, in Græcorum se dedit

ARGUMENTUM

se dedit ceremonias . Stryicovius . I. 4. c. 3.

9 . Archiepiscopus Vittebscum Supremum iter, famulis omnia sinistra ominantibus, animosè decernit .

10 . Pro Polocia & Sanctæ Romanæ Sedis exaltatione, tum proiis, quorum auspiciis & ope, Archiepiscopatum contra vim Schismaticorum accepit, majore verò modo pro Illustrissimo Ianuszio Skumin Tyskiewicz Palatino Trocensi &c. Deum deprecatur .

11 . A Furiis Avernaliis rursus incendium seditionum excitatur .

12 . Animositas magnanimi viri in adverso fortunæ statu luculenta oratione patefacta .

13 . In Oratione pridie cædis totam noctem exigit . Horror quidam in urbe, grassantium Cacodæmonum .

14 . Depingitur hic quidam à Schismaticis immissus Presbyter, fecialis cruentæ cædis : qui jactis in Archiepiscopum conviciis, exordium faceret diu meditata cædis .

15 . Famuli maledicum arripiunt Presbyterum catenisquæ onerant : quâ re pervagata, summus exoritur tumultus .

16 . Historia refert ejus diei ortum Auroræ atquæ Solis mœstissimum visum, quo aulam invaserunt, omnia cæde & ferro miscentes .

17 . Audita famulorum cæde, magnanimus Martyr, è conclavi, in quo totam oraverat noctem, prodit, aspectuquæ suo adstantibus arma è manibus, furorem ex animis excutit : Interim immaniores aliis duo Sicarii, qui IO-SAPHAT loquentem non audierant, irruunt in atrium, & alter

LIBRI III.

36

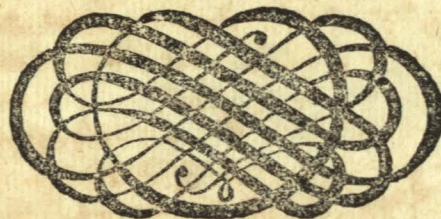
& alter Archiepiscopum stantem sude, alter securi jam projectum humi, ferit . In relatione ad Urbanum VIII .

18 . Famulos persequuntur . Seminecem Archiepiscopum, signis extremi adhuc spiritus, dum se signo divinæ munus Crucis, observatis, incensis rursus animis, in aream extrahunt, extremasquæ afferunt manus . Plebs Sexusquæ & ætas omnis in Cadaver sævit : publicè tandem raptatum de monte, in præterfluentem Dunam Rubonem sive Dunam demergunt . Ibidem .

19 . Scriptor vitæ aliquæ supersites, supra cæsi corpus diu quandam teterrimam pependisse nubem testantur, è cujus medio lux quasi columna emicaret . Ultorum Spirituum hic castra Poësis statuit .

20 . Gloriosus triumphantis animi à cæde in cælum ingressus . &c.

Ad. M. D. O. M. G.

CORONIS

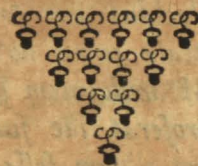
CORONIS

Sive

EPIGRAMMATA,

*De Singularibus quarundam
virtutum exemplis*

JOSAPHAT CUNCEVICII.

CORONIS

K

L

I.

In horto Cænobii sub Pomo acerrimè in se flagris
animadvertit.

*Quere alias flagris, Præsul fortissime, sedes!
Iam satès immaduit sanguine cella tuo.
En patulis pomus pandit tibi brachiarum:
Hic roseo attonitum sanguine sparge solum.
Hortus erat riguo quem sanguine sparsit IESUS,
Quem paribùs spargas imbribus, Hortus erit.
Ille licet Iudeus, at hic sit Littalus Hortus,
Sanguine jam fiet frater uterque tuo.*

II.

Saxo nudis pedibus insistens, totam noctem in oratione
traducit.

*Huc oculos Superi, placidas huc vertite mentes,
Exhibet ostentum Littala terra novum.
Cernite IOSAPHATUM mulcentem sidera votu?
Ut vigil excubias proferat ille suas?
Invicto pede saxa domat: jam fessa sub undas
Astra cadunt, stabilem servat at ille gradum.
Haud poterat meliore loco consistere Præsul,
Insistens saxo, Terminus ipse sibi est.*

III.

III.

A L I U D

De eodem argumento.

*IOSAPHAT insomnes saxum super exigit Horas,
Et domat baud lasso marmora fessa pede.
Interea gemino torrentes lumine guttas
Depluit, & salsis ora fatigat aquis:
Interea gemitus, suspiriaq; alta medullis
Evocat, inceptas accumulataq; preces.
Sic gemitus, fiunt Venti: sic aquora, Fletus:
Aspirat nebulas nox tenebrosa suas.
Naufragus es Præsul: saxum cui fixus inheres
Naufragii scopulum se probat esse tui.*

IV.

Bienniò, nihil, præter frigidam bibit, magnâ cum
pristinæ valetudinis imminutione.

Ad poculum Aquæ.

*Pure calix, quem lympa rudis, non Cacuba replent,
Non pudeat gelidas te gerere intus aquas:*

Quis scit an à sacro cùm fors libaberis ore,
Non fient pura nectaris instar aquæ?
Tu magè commissas retine constantior undas:
IOSAPHAT his sese forte videbit aquis.
Atq; ubi pallentes cernet succumbere vultus,
Amplius haud istas ducere perget aquas.
Erravi, non hìc cernet sua IOSAPHAT ora,
Spectanti Heliam non nisi Lympha refert.

V.

Inscriptio Calicis quò aquam bibebat.

Hic teres & nullò cyathus circumlitus aurò,
IOSAPHAT è vitreo fonte ministrat aquas.
Ne queras vinum, vino pretiosior unda est,
CUNCEVI gustum quæ meruisse potest.

VI.

SUSPIRIUM Ecclesiæ Orientalis de Schismate exposu-
lantis crebro à IOSAPHAT frequentatum.

Videamus an floruerint mala Punica. Cantic: C. 7.

Quid pateris me Sponse malis ditescere malis?
Non malus est Hortus, cur mala Malus erit?

Sum tuus Hortus ego, sum nec mala, Candide, malus,
Quaque tibi vulnus deliciisque fero.
PUNICA mala dabit dulcissima Malus Amoris.
In vilem villam si pie Sponse venis.
PUNICA mala magis si malis Christe referre,
PUNICA mala dabo, Punica pelle mala.

VII.

De assiduis afflictationibus, quibus rebellantes animi
permotiones Rationis imperio subiciebat.

Ah satis est sanctas producere longius iras!
Ah satis immiti plectere membra manu!
Pallida jam tenui species occumbit in ore,
Tristis & exhaustas occupat umbra genas.
Iam color in vultu nullus, jam concidit ostrum
Sanguinis: ah nullus IOSAPHAT ore sedet!
Assiduis tantum crebrescunt lumina guttis,
Assiduis vigilant pectora anhelata focis.
Exul es ergò tui, novus attamen exul, & undà
Non interdictum cùm sit, & igne tibi.

De cubiculo, in quo matutinis peractis precibus, cœlitus
circumfusus luce, orationi ultimum vacabat.

Hic locus æternos ubi duxit IOSAPHAT ignes,
Et dabat extremas supplice mente preces.
Hic dum barbaricis fervent clamoribus hostes,
Hostibus ætheriam conciliabat opem.
Hic riguus flammis & multo Sole decorus,
Cunctantem intrepidus provocat ore necem.
Arserat ante obitus radiis quod IOSAPHAT, ipse,
Ne Mors tardaret cæca, Lucerna fuit.

Schismaticus quidam duplici globō ex fistula ærea majore
caput IOSAPHAT demottui trajicit.

Ardua jam late stabant vestigia plagæ,
Pandebantq; suos tempora fissa sinus.
Nec sat erat furiis: silicis globus excitus igni,
Attulit erato fata suprema tubo.
Sic ubi sanguineâ flagrabant tempora mitrâ,
Addita purpureæ fors nova gemma mitra est.
Nam scelus ut tegetet furiata IOSAPHAT Urbis,
In gemmam excoxit sanguine, credo, globum.

De pariete Cubiculi, quem convulneratus immanissimè,
sanguine ac cerebro aspersit.

Illustres salвете lares, salвете Penates,
Atriaquē ingentis sanguine sparsa Viri.
Non hic picta lego magnorum stemmata Patrum,
Cana nec innumeros Fama recenset avos.
Unicus hac sanguis CUNCEVIUS atria pingit,
Imbuit & cerebrō, limina irita, sacrō.
Illius hac facies: sic sese sanguine pinxit,
Nec color, ut melius pingeret, ullus erat.
Si tamen effigies rudis est, ignosce: superstes
Nescivit vultus fingere namquē suos.

FINIS.

DAR
prof. Zygm. Welskiego,
b. ucznia gimnazjum
w Białej-Podl. na uroczy-
stość 800-lecia szkoły.

1758

XIX

W

130

PLS:

031

